รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน)

คำนำ

การประเมินคุณภาพภายนอก มหาวิทยาลัยมหิดล คณะผู้ประเมินภายนอกได้รับมอบหมายจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เริ่มดำเนินการศึกษารายงานการประเมินและข้อมูลต่างๆ ของมหาวิทยาลัยตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2549 ตรวจเยี่ยมมหาวิทยาลัยระหว่างเดือนกันยายน ถึง ตุลาคม 2549 สรุปความเห็นเบื้องต้นต่อมหาวิทยาลัยวันที่ 27 พฤศจิกายน 2549 และตรวจเยี่ยมบางหน่วยงานเพิ่มเติมเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานการประเมินในเดือนธันวาคม 2549

คณะผู้ประเมินภายนอกประเมินสภาพความเป็นจริงของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของ สมศ. เป็นหลัก ร่วมกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ คณะผู้ประเมินใช้มุมมองทั้งจากทัศนะของมหาวิทยาลัย และทัศนะของบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย และมีความตระหนักในเอกลักษณ์ และธรรมชาติของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ

คณะผู้ประเมินหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการประเมินครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัย และขอขอบคุณ สมศ. ที่ให้ความไว้วางใจในการประเมินภายนอก และขอบคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลที่ให้การต้อนรับ อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ศาสตราจารย์ นายแพทย์อาวุธ	ศรีศุกรี	ประธานผู้ประเมินภายนอก
ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร	ศรีสุพรรณ	ผู้ประเมินภายนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์	พรรุ่งโรจน์	ผู้ประเมินภายนอก
รองศาสตราจารย์ ดำรงค์	ทวีแสงสกุลไทย	ผู้ประเมินภายนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์	สุขศรีงาม	ผู้ประเมินภายนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.วศิน	อิงควัฒนกุล	ผู้ประเมินภายนอก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทนา	ศิริทรัพย์	ผู้ประเมินภายนอก
อาจารย์พรทิพย์	กาญจนนิยต	ผู้ประเมินภายนอก
อาจารย์สุรวี	ศุนาลัย	เลขานุการ

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร 4

1. บทนำ 12

1.1 ความเป็นมา 12

1.2 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ 14

1.3 โครงสร้างหน่วยงาน และการบริหาร 15

1.4 ข้อมูลทั่วไป 18

1.5 การจัดหน่วยงานระดับคณะตามกลุ่มสาขาวิชา 22

2. วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก 25

2.1 การวางแผนการประเมินคุณภาพภายนอก 25

2.2 กระบวนการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอก 25

2.3 การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก 27

3. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก 28

3.1 ผลการประเมินระดับสถาบัน 28

3.2 ผลการประเมินระดับกลุ่มสาขาวิชา 32

4. บทสรุป และข้อเสนอแนะในการพัฒนา 44

4.1 บทสรุป 44

4.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา 47

ภาคผนวก 53

ผ1. ระบบการประกันคุณภาพภายใน 54

ผ2. รายชื่อคณะผู้ประเมินภายนอก 58

ผ3. ตารางการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินภายนอก 59

ผ4. ข้อมูลพื้นฐานระดับสถาบัน 64

ผ5. คะแนนและผลประเมินรายตัวบ่งชี้และรายมาตรฐานระดับสถาบัน 69

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	จำนวนค่าถ่วงน้ำหนักและตัวบ่งชี้แยกตามมาตรฐานเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยมหิดล ในกลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย	28
ตารางที่ 3.2	สรุปผลการประเมินคุณภาพระดับสถาบัน	28
ตารางที่ 3.3	สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	32
ตารางที่ 3.4	สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ/ชีวภาพ	35
ตารางที่ 3.5	สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์	36
ตารางที่ 3.6	สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์	38
ตารางที่ 3.7	สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์	40
ตารางที่ 3.8	สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	42
ตารางที่ 4.1	คะแนนผลการประเมินมหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2548 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และรายมาตรฐาน	46

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยมหิดลเริ่มต้นจากการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาแพทยศาสตร์ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยขยายการจัดการเรียนการสอนครอบคลุม 6 กลุ่มสาขาวิชา ตามเกณฑ์การจัดกลุ่มสาขาวิชาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาบริหาร พาณิชยศาสตร์ การบัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นอกจากนั้น ยังมีหน่วยงานจำนวนหนึ่งกระจายตามพื้นที่ต่างๆ ประกอบด้วย พื้นที่เขตบางพลัด พื้นที่เขตบางกอกน้อย พื้นที่เขตราชเทวี พื้นที่ตำบลศาลายา จังหวัดนครปฐม วิทยาเขตในจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอำนาจเจริญเพื่อดำเนินงานการจัดการเรียนการสอน การผลิตและจัดการงานวิจัย การบริการวิชาการ และการสนับสนุนงานด้านวิชาการ

ในปีการศึกษา 2548 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2548) มีบุคลากรทั้งหมด 23,841 คน บุคลากรประเภทอาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 3,088 คน บุคลากรประเภทอื่นๆ นอกจากประเภทอาจารย์อีก จำนวน 20,753 คน มีหลักสูตรการศึกษาที่เปิดสอนทั้งสิ้น จำนวน 541 หลักสูตร เป็นหลักสูตรภาษาไทย จำนวน 412 หลักสูตร และหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 129 หลักสูตร มีนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 23,505 คน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 6,066 คน จำแนกตามระดับการศึกษา ทั้งนี้ในจำนวนนักศึกษาเหล่านี้ มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาต่างชาติจาก 42 ประเทศ รวม 542 คน จำแนกเป็นระดับปริญญาตรี จำนวน 207 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 273 คน ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 28 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 34 คน

มหาวิทยาลัยมหิดลสามารถดำเนินงานตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ที่กำหนดว่า “สถาบันการศึกษาและวิจัยชั้นเลิศ เป็นผู้นำในการสร้างสุขภาวะแก่สังคม” ได้เป็นอย่างดี และเป็นที่น่าชื่นชม เหตุเพราะยังคงไว้ซึ่งการให้ความสำคัญต่อเจตนารมณ์ในการก่อตั้งมหาวิทยาลัย และการพัฒนามหาวิทยาลัยมหิดลให้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ ด้วยการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยในวิทยาการต่างๆ อย่างหลากหลาย ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข วิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยมีฐานของวิทยาศาสตร์สุขภาพเชื่อมโยงในแต่ละสาขา

การประเมินคุณภาพภายนอกปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมหิดลอยู่ในกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย (กลุ่มที่ 1) มีการกระจายน้ำหนักของมาตรฐานใน 4 พันธกิจหลัก คือ 35 – 35 – 20 – 10 และจัดกลุ่มสาขาเป็น 6 กลุ่มสาขาวิชา คือ

1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
2. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ
3. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์
4. กลุ่มสาขาวิชาบริหาร พาณิชยศาสตร์ การบัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์

5. กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์
6. กลุ่มสาขาวิชามนุษย์และสังคมศาสตร์

ผลการประเมินภายนอก

ผลการประเมินภายนอกจำแนกในระดับกลุ่มสาขาวิชา และระดับสถาบัน ดังนี้

1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะกายภาพบำบัดและวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวประยุกต์ สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันอณูชีววิทยาและพันธุศาสตร์ สถาบันวิจัยโภชนาการ และสถาบันนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

3) กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

4) กลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วย วิทยาลัยการจัดการ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) จำนวน 6 มาตรฐาน และในระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน (2.51-3.50)

5) กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์ ประกอบด้วย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) 6 มาตรฐาน และในระดับควรปรับปรุง 1 มาตรฐาน (1.51-2.50)

6) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว วิทยาลัยราชสุดา วิทยาลัยศาสนศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ และบัณฑิตวิทยาลัย (ในส่วนของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิทธิมนุษยชน (นานาชาติ) และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการเสพติด) มีผลการ

ประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) 6 มาตรฐาน และในระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน (2.51-3.50)

7) ระดับสถาบัน มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับการรับรองมาตรฐานทั้ง 2 แนวทาง โดยแนวทางที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักมาตรฐานที่ 1-7 เท่ากับ 4.53 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ยรายมาตรฐานทั้ง 7 มาตรฐาน อยู่ในระดับดีขึ้นไป และแนวทางที่ 2 มีผลการประเมินคุณภาพของกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 6 กลุ่มสาขาวิชา ได้รับการรับรองมาตรฐาน สมศ.

คะแนนผลการประเมินมหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2548 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และรายมาตรฐาน

กลุ่มสาขาวิชา	มาตรฐานที่				ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน 1-4	มาตรฐานที่			ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน 1-7	ผลการประเมิน
	1	2	3	4		5	6	7		
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.25	4.30	5.00	4.50	4.44	4.36	4.33	5.00	4.49	รับรองมาตรฐาน
วิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ	3.92	4.70	5.00	4.50	4.47	4.18	4.67	5.00	4.52	รับรองมาตรฐาน
วิศวกรรมศาสตร์	4.75	3.65	5.00	5.00	4.44	4.18	4.56	4.50	4.43	รับรองมาตรฐาน
บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์	4.25	2.75	5.00	5.00	3.95	4.36	4.00	5.00	4.14	รับรองมาตรฐาน
ศิลปกรรม วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์	5.00	1.70	4.50	5.00	3.75	3.73	3.67	5.00	3.89	รับรองมาตรฐาน
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	4.00	3.35	4.50	5.00	3.97	3.82	4.11	5.00	4.10	รับรองมาตรฐาน
ระดับมหาวิทยาลัย	4.08	4.60	5.00	4.50	4.49	4.46	4.33	5.00	4.53	รับรองมาตรฐาน

ผู้ประเมินภายนอกมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ภาพรวม

1.1 คณะผู้ประเมินมีความยินดีที่เห็นว่ามหาวิทยาลัยมหิดลยังคงแสดงให้เห็นความก้าวหน้าที่น่าชื่นชมอยู่อย่างต่อเนื่องในทุกๆด้าน และได้จัดทำรายงานการประเมินตนเองที่พยายามแสดงถึงการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ และความร่วมมือระหว่างกลุ่มที่ชัดเจนขึ้นกว่าการประเมินภายนอกรอบที่ผ่านมา

1.2 คณะผู้ประเมินสังเกตว่า คณะวิชาและสถาบันต่างๆ มีพัฒนาการทางวิชาการในทิศทางซึ่งเป็นเอกลักษณ์มากขึ้น อย่างไรก็ดี หากสามารถขยายให้มีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานและสถาบันอื่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น จะเป็นการเสริมให้ความก้าวหน้าเหล่านี้มีผลกระทบกว้างขวางกว่าเดิม

1.3 มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาทบทวนการกำหนดเป้าหมายของแผนประจำปีให้มีความท้าทายและสะท้อนกับศักยภาพและพัฒนาการของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ อาจไม่จำเป็นที่เป้าหมายต้องเท่ากันทุกหน่วยงาน

1.4 มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นหน่วยงานแห่งชาติได้หลายแห่ง เช่น วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เป็นต้น หากจะพิจารณารับเป็นแกนนำโดยหาแนวร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีจุดหมายร่วมกัน จะทำให้หน่วยงานแห่งชาติเหล่านี้ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของประเทศโดยสมบูรณ์

2. จุดเด่นของการคงไว้ซึ่งฐานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ

พันธกิจหลักของกลุ่มสาขาส่วนใหญ่ ซึ่งรวมถึงกลุ่มสาขาที่เกี่ยวกับด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ยังคงรักษาทิศทางในการใช้ฐานคิดและการพัฒนาที่มุ่งเน้นวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสุขภาวะ แม้จะมิได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จนอาจถือว่าเป็นวัฒนธรรมองค์กรแล้ว

3. การวิจัย

3.1 มหาวิทยาลัยมหิดลมีข้อได้เปรียบในด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพเป็นจำนวนมาก และสามารถสร้างสมดุลของภาระงานด้านการผลิตบัณฑิตและงานวิจัย ทำให้สามารถผลิตงานวิจัย และมีผลงานก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้มหาวิทยาลัยมีผลงานเด่นของอาจารย์นักวิจัย และนักศึกษาที่ได้รับรางวัลจากผลงานวิจัยและผลงานวิชาการในระดับชาติและนานาชาติเป็นจำนวนมาก

3.2 การที่มหาวิทยาลัยมีวัฒนธรรมของการทำวิจัยที่ฝังรากลึก อีกทั้งมีกลไกในการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอย่างดียิ่ง ทำให้ผลงานวิจัยได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลถึงความสามารถของมหาวิทยาลัยที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยได้อย่างเต็มรูปแบบในอนาคต

3.3 การที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติเกินกว่า 100% (151.28%) แสดงถึงผลสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ/นานาชาติ อย่างไรก็ดี ควรเสริมความแข็งแกร่งในทุกกลุ่มสาขาวิชาเพื่อให้สามารถเปิดหลักสูตรระดับปริญญาเอกได้

3.4 แม้ว่ามหาวิทยาลัยมหิดลยังคงให้ความอิสระของแต่ละสถาบันอย่างเต็มที่ที่จะพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถนัดและประสงค์แต่ก็มีความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดแผนและแนวทางร่วมกันให้ชัดเจนรวมทั้งต้องกำหนดลำดับความสำคัญ เพื่อความเป็นเอกภาพของมหาวิทยาลัย

3.5 มหาวิทยาลัยมีผลงานวิจัยและคณาจารย์ที่มีความโดดเด่นในระดับสากล หากมหาวิทยาลัยพิจารณาเพิ่มนโยบายและกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยก็จะเป็นที่รู้จักและยอมรับในระดับนานาชาติเพิ่มมากขึ้น

4. หลักสูตร/การเรียนการสอน

4.1 มีความพยายามที่จะบูรณาการระหว่างศาสตร์ ด้วยการประสานสาระวิชาการและสุนทรีย์จากศาสตร์ต่างๆ ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาพัฒนางานวิจัยและบูรณาการเข้าสู่การเรียนการสอน

4.2 มหาวิทยาลัยควรจะพิจารณากำหนดนิยามของมหาวิทยาลัยในเรื่องหลักสูตรนานาชาติและสื่อสารให้ชัดเจนและทั่วถึง เพื่อสร้างแนวปฏิบัติบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ตรงกัน โดยมีแกนหลักร่วมกันที่จะสามารถเรียกได้ว่าเป็นหลักสูตรนานาชาติที่เป็นที่ยอมรับในสากล ทั้งนี้ อาจจะมีรูปแบบที่หลากหลายซึ่งตอบสนองความต้องการของแต่ละกลุ่มสาขา

นอกจากนี้ เนื่องจากในหลายคณะที่มีประสบการณ์ในการจัดหลักสูตรนานาชาติและการจัดกิจกรรมสนับสนุนความเป็นสากล เช่น คณะวิทยาศาสตร์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน และวิทยาลัยนานาชาติ เป็นต้น มหาวิทยาลัยอาจจะสังเคราะห์และสกัดแนวปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มสาขาตั้งแต่เรื่องคู่มือสำหรับนักศึกษานานาชาติ และการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมนานาชาติที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางความคิดและวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษา/ คณาจารย์ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรที่จะให้บริการที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเลือกและการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืนกับสถาบันพันธมิตร จะทำให้ย่นระยะเวลาในการเรียนรู้ ทั้งยังทำให้มีเอกสารหลักที่ใช้ร่วมกันได้ และสนับสนุนการสร้างความเข้าใจความสำคัญของความหลากหลายที่จะส่งผลต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดีต่อๆ ไป

4.3 มหาวิทยาลัยควรพิจารณากำหนด นโยบาย แผน และการกำกับดูแลในการจัดสรรทรัพยากรที่ชัดเจนในระดับวิทยาเขตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารทรัพยากรของมหาวิทยาลัย

5. การพัฒนา/การมีส่วนร่วมของบุคลากร/ประชาคม

5.1 บุคลากรของมหาวิทยาลัย มีวัฒนธรรมความกตัญญูกตเวทีต่อคณาจารย์อาวุโสที่สืบทอดมาเป็นเวลานาน ทำให้มีโอกาสนำประสบการณ์ ชื่อเสียง การได้รับความยอมรับในระดับสากลและภูมิปัญญาของคณาจารย์อาวุโสมาส่งเสริมพัฒนากิจการต่างๆ ขององค์กรได้อย่างต่อเนื่องในหลายกลุ่มวิชา โดยเฉพาะคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

5.2 มหาวิทยาลัยมีความพยายามริเริ่มกิจกรรมเพื่อสร้างสุนทรีย์และสมาธิให้นักศึกษา และบุคลากรได้มีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมด้านศิลปะ และดนตรี ยิ่งไปกว่านั้น มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษา บุคลากร และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและริเริ่มกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

5.3 คณะผู้บริหารได้จัดให้มีการประชุมสัญจรของผู้บริหารไปยังวิทยาเขตต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์และเครือข่าย ตลอดจนได้จัดให้มีการสื่อสารหลายช่องทาง อย่างไรก็ตาม หากมีการขยายผลไปยังกลุ่มบุคลากรทุกระดับจะทำให้การประสานงานเป็นไปได้อย่างราบรื่นยิ่งขึ้น

5.4 มหาวิทยาลัยควรพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนในภาพรวมของมหาวิทยาลัย โดยอาจระบุวิธีการที่รองรับการเกษียณของคณาจารย์ในบางกลุ่มสาขา แนวทางการสนับสนุนสำหรับ

กลุ่มสาขาที่มีคณาจารย์รุ่นหนุ่มสาวค่อนข้างมาก รวมถึงแนวทางการจัดการความรู้ที่จะนำประสบการณ์และเครือข่ายของคณาจารย์อาวุโสมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และพันธกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อนึ่ง การเพิ่มโอกาสของบุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนงานของมหาวิทยาลัยน่าจะเป็นทางเลือกที่มีคุณค่าต่อมหาวิทยาลัย

5.5 มหาวิทยาลัยสมควรพิจารณาจัดสวัสดิการและการพัฒนาบุคลากรในส่วนที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยและข้าราชการให้มีความสมดุลยิ่งขึ้น

6. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

6.1 สำนักคอมพิวเตอร์พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง มีระบบ MIS ที่มีความก้าวหน้าจนเกิดประโยชน์อย่างมากต่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม นอกจากนั้นยังมีนวัตกรรมหลายประการที่เกิดประโยชน์ต่อการบริหารของมหาวิทยาลัยและการสื่อสารระหว่างวิทยาเขตต่างๆ

6.2 มหาวิทยาลัยควรพิจารณากำหนดแผนงานรวมในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยที่วางระบบการใช้งานภาพรวมซึ่งสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังคงความอิสระให้แต่ละคณะและกลุ่มสาขาสามารถนำไปพิจารณาปรับระบบฐานข้อมูลตามธรรมชาติและความต้องการของศาสตร์ต่างๆ

7. บริการสนับสนุน

7.1 มหาวิทยาลัยจัดให้มีศูนย์ประยุกต์และบริการวิชาการที่ทำหน้าที่นำผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และสิ่งประดิษฐ์ของมหาวิทยาลัยมาเพิ่มคุณค่าทางพาณิชย์ให้มากขึ้น เช่น การจดสิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะสนับสนุนให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ยังเป็นวิธีที่จะนำรายได้สู่มหาวิทยาลัยที่เสริมความโดดเด่นด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี

7.2 มหาวิทยาลัยจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่ให้บริการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไร้ขีดจำกัด (24 ชั่วโมง) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่มหาวิทยาลัยน่าจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

7.3 มหาวิทยาลัยจัดให้มีสถาบันนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดำเนินการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้จากนักศึกษาในหลากหลายสาขาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการในลักษณะของนวัตกรรมความรู้ใหม่ๆ อย่างไรก็ตามหากได้รับการสนับสนุนปัจจัยในด้านต่างๆ ก็จะเพิ่มศักยภาพ ความโดดเด่นให้กับสถาบันฯ นี้อย่างมาก

8. อื่น ๆ

มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานในโครงการหลักด้านการวิจัยเครือข่ายการวิจัยบูรณาการลุ่มน้ำท่าจีน-แม่กลองที่เป็นลักษณะสหวิชาการ มีความต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าเครือข่ายการวิจัยจะมีความยั่งยืน

มหาวิทยาลัยมหิดลมีนวัตกรรมหรือการปฏิบัติที่ดี ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยมีแนวคิดในการสนับสนุนระบบการจัดการความรู้ โดยมีโครงการนำร่องที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และถ้านำมาขยายผลให้ครอบคลุมทั่วถึง จะเป็นพลังการทำงานร่วมกันมากขึ้น และจะทำให้เกิดโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือในการทำวิจัยเรื่อง cross-cutting issues ได้คล่องตัวยิ่งขึ้น

2. ความสามารถของผู้บริหารในการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรเพื่อแสวงหา และสร้างความได้เปรียบในการใช้โอกาสจากสังคมภายนอก

3. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องที่จริงจังและโดดเด่น เช่น

3.1 การสานความต่อเนื่องในการบริหารจัดการของผู้นำระดับสูงในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลที่ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยยังคงความต่อเนื่องมาตลอดถึงแม้จะมีการเปลี่ยนชุดผู้บริหารหลายครั้ง มีผลให้มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในเกือบทุกด้านโดยเฉพาะด้านแพทยศาสตรศึกษาจนเป็นแบบอย่างให้กับคณะวิชาต่างๆของมหาวิทยาลัยมหิดลเอง และมหาวิทยาลัยอื่นๆ

3.2 การพัฒนาระบบงานวิจัยที่ครบวงจรของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ทั้งด้านวิชาการ กิจกรรมสนับสนุน และงบประมาณ บนฐานของข้อมูลที่ครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งปริมาณ คุณภาพ และกลุ่มอายุ

3.3 การคงไว้ซึ่งความเชี่ยวชาญของโรคเขตร้อนที่เป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาค/นานาชาติของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นอกจากนั้น มีการปรับปรุงคุณภาพของการบริการด้านสุขภาพเป็นอย่างมาก ในคณะแพทยศาสตร์ และในคณะที่ให้บริการในด้านนี้เป็นแบบอย่างของการปรับเปลี่ยนยุคของการให้บริการที่สมควรได้ใช้เป็นแบบอย่าง

4. การพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถด้านภาษาอังกฤษของกลุ่มสาขาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยนานาชาติ มีวิธีการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่กระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนาต่อเนื่อง โดยนอกจากสนับสนุนให้เรียนแล้วยังผูกโยงกับการให้รางวัล ทำให้เกิดแรงจูงใจเพิ่มขึ้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเกิดการดำเนินงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงอาจจะพิจารณาแนวปฏิบัตินี้ไปใช้กับคณะและสถาบัน ทั้งในกลุ่มสาขาและระหว่างกลุ่มสาขา

5. การจัดการเรียนการสอนแบบ Problem-based ของกลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจฯ ที่ให้มีขนาดของชั้นไม่เกิน 25 คน และอาจารย์ในแต่ละกลุ่มได้มีการประสานและหารือแนวทางการสอน บนฐานของ courseware ที่มีอยู่ ทำให้แน่ใจว่า การเรียนการสอนจะอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่น่าจะนำมาใช้ขยายผลได้

6. ระบบการจ้างบุคลากรจากภายนอกของกลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจฯ ที่ให้มาเป็นอาจารย์บางเวลา แต่มีข้อผูกพันให้สอนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนเตรียมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ น่าจะเป็นรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดีให้กับกลุ่มสาขาอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต้องอาศัยบุคคลภายนอกมาช่วยสอน เพื่อรักษามาตรฐานของการเรียนการสอนในระดับเดียวกันทั่วทั้งมหาวิทยาลัย

7. มีความริเริ่มในการร่วมกันจัดทำโครงการการจัดการเรียนการสอนวิชาทั่วไป เพื่อนำมาใช้กับหลักสูตรส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย

8. ใช้ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างต้นแบบโรงเรียนสำหรับพัฒนาความสามารถของนักเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ (โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้รับรูปแบบไปใช้ขยายผลเป็นโรงเรียนจุฬาภรณ์ฯ และการพัฒนาเด็กที่มีความสามารถด้านดนตรี นับว่าเป็นนวัตกรรมที่สร้างบนฐานของความเชี่ยวชาญที่จะเอื้อต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการสร้างความผูกพันให้นักเรียนได้รู้จักและสนใจที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศด้วย

9. มีความโดดเด่นในการผสมผสานภูมิปัญญาไทย และวิทยาการสมัยใหม่มาจัดทำให้มีคุณภาพ โดยใช้กระบวนทางวิทยาศาสตร์มาปรับหลักสูตรโรงเรียนแพทย์อายุรเวทให้เป็นหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์ระดับอุดมศึกษา สมควรเป็นต้นแบบในการพัฒนาให้เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเร่งด่วน

1. ควรจะพัฒนาแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของกลุ่มสาขาวิชา และหน่วยงานต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และการแบ่งปันข้อมูลที่ทันต่อความต้องการได้อย่างทั่วถึง

2. ควรมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงระบบในการบริหารจัดการองค์กรและการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มหาวิทยาลัยเติบโตต่อเนื่องอย่างยั่งยืน (แม้จะมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง หรือปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหาร)

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมา

มหาวิทยาลัยมหิดลเริ่มต้นจากโรงศิริราชแพทยากร เริ่มรับนักศึกษาแพทย์ครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2433 ต่อมาเมื่อทรงพระกรุณาพระราชทานกำเนิดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2460 จึงได้เป็นคณะแรกๆ ของมหาวิทยาลัยแห่งนั้น และมาแยกเป็นมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ โดยรัฐบาลสมัยนั้น (จอมพลแปลก พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี) ต้องการจะรวมกิจการแพทย์และตั้งหน่วยงานแพทย์ขึ้นใหม่ จึงจัดตั้งกระทรวงการสาธารณสุข (ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2485) โดยมีกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เป็นส่วนราชการหนึ่ง ดังมีคำชี้แจงของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการแพทย์ (มีจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นประธานกรรมการ) ดังนี้ “กรมนี้จะได้จัดตั้งขึ้นโดยโอนการปกครองการศึกษาที่เกี่ยวกับการแพทย์มาตั้งเป็นกรมหนึ่งคือ โอนคณะแพทยศาสตร์ และโรงพยาบาลศิริราช คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ กับคณะสัตวแพทยศาสตร์ มาตั้งเป็นกองตามลักษณะแห่งการศึกษานั้น ส่วนการเตรียมเพื่อเข้าศึกษาวิชาเหล่านี้ยังคงขึ้นอยู่กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมนี้รวมทั้งสำนักงานเลขานุการจะเป็นหน่วยราชการซึ่งมีฐานะเป็นกอง 4 กอง” ต่อมาได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบของส่วนราชการของกระทรวงการสาธารณสุข และพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบการกระทรวงการสาธารณสุข ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 16 เล่มที่ 59 วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2485 จึงเป็นวันแรกเริ่มดำเนินการของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ซึ่งนับเป็นมหาวิทยาลัยแรกที่เป็นต้นแบบต่อมาของประเทศไทยในการจัดสร้างมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชา

ในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระอัพภันตราพาธพิศาล เป็นอธิบดีกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และเป็นผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ต่อมาในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2486 รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พุทธศักราช 2486 ทำให้มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยอย่างสมบูรณ์โดยมีพระราชบัญญัติรองรับ

ในระยะแรก มหาวิทยาลัยประกอบด้วย 4 คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล (ปัจจุบันคือ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล) คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะสัตวแพทยศาสตร์ (ได้โอนไปสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2497)

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ได้จัดการศึกษาดำเนินการวิจัยและให้บริการวิชาการแก่สังคมทางด้านแพทยศาสตร์และวิทยาศาสตร์การแพทย์มาตลอด และจัดตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในปี พ.ศ. 2491 (โอนไปสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2510) คณะเทคนิคการแพทย์ ในปี พ.ศ. 2500 (โดยมีพื้นที่ดำเนินการในโรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ต่อมาส่วนของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ได้โอนไปเป็นภาควิชาเทคนิคการแพทย์ และยกฐานะเป็นคณะสหเวชศาสตร์ ในปี พ.ศ.2534) คณะแพทยศาสตร์เชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2502 (เปลี่ยนชื่อเป็นคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2503 โอนไปสังกัดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใน

ปี พ.ศ. 2508) คณะอายุรศาสตร์เขตร้อน และคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในปี พ.ศ. 2503 (เปลี่ยนชื่อเป็นคณะเวชศาสตร์เขตร้อนและคณะวิทยาศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2517) บัณฑิตวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2507 และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ในปี พ.ศ. 2508

เมื่อ พ.ศ. 2507 อาจารย์ชั้นผู้ใหญ่หลายท่านได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อกราบบังคมทูลรายงาน และขอรับพระราชทานนาม “มหิดล” เป็นชื่อของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่งว่าไม่ขัดข้อง แต่มหาวิทยาลัยมหิดลควรเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ มีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างขวาง ใน ปี พ.ศ. 2512 จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “มหาวิทยาลัยมหิดล” ขึ้นแทนมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2512 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 86 ตอนที่ 17 หน้า 4 วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2512) และทรงมีพระบรมราโชวาทแก่คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยให้พัฒนามหาวิทยาลัยมหิดล เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ ตามความหมายและเพิ่มเติมขอบเขตของวิชาการให้กว้างขวางออกไปจากวิชาแพทยศาสตร์อีกด้วยซึ่งมหาวิทยาลัยได้ยึดถือเทิดทูนเป็นนโยบายในการดำเนินงาน และได้กระทำทุกทางที่จะสนองพระราชประสงค์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เพื่อจัดการศึกษาและดำเนินการวิจัยในวิทยาการต่างๆ อย่างหลากหลาย ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข วิศวกรรมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ สังคมศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ เพิ่มขึ้น เพื่อสนองพระบรมราโชวาท ดังนี้ จัดตั้งคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2512 จัดตั้งสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ในปี พ.ศ. 2514 ยกฐานะโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์เป็นคณะพยาบาลศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2515 จัดตั้งสถาบันวิจัยโภชนาการ ในปี พ.ศ. 2520 ยกฐานะโครงการการศึกษาและวิจัยสิ่งแวดล้อมเป็นคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2521 ยกฐานะโครงการศูนย์วิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์เป็นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท และจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้น ในปี พ.ศ.2524 ยกฐานะกองห้องสมุดและโครงการศูนย์คอมพิวเตอร์เป็นสำนักหอสมุด และสำนักคอมพิวเตอร์ ในปี พ.ศ. 2529 ตามลำดับ ยกฐานะโครงการศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติเป็นสำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2530 ยกฐานะศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐานอาเซียนเป็นสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน ในปี พ.ศ. 2531 ยกฐานะโครงการศูนย์ศาลายาเป็นศูนย์ศาลายา ในปี พ.ศ. 2532 จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2533 จัดตั้งวิทยาลัยราชสุดา ในปี พ.ศ. 2536 จัดตั้งศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ (วิทยาลัยในกำกับมหาวิทยาลัย) ในปี พ.ศ. 2538 และจัดตั้งหน่วยงานในกำกับมหาวิทยาลัยอีก 3 แห่ง คือ วิทยาลัยนานาชาติ และวิทยาลัยการจัดการ ในปี พ.ศ. 2539 วิทยาลัยศาสนศึกษา ในปี พ.ศ. 2541 และในปีเดียวกันนี้ (พ.ศ. 2541) ยังได้จัดตั้งคณะสัตวแพทยศาสตร์ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว และสถาบันอณูชีววิทยาและพันธุศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2542 ได้ยกฐานะโรงเรียนกายภาพบำบัดเป็นคณะกายภาพบำบัดและวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวประยุกต์ และในปี พ.ศ. 2545 ได้จัดตั้งสถาบันนวัตกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และสำนักพัฒนาคุณภาพในสังกัดสำนักงานอธิการบดี ในปี พ.ศ. 2546 จัดตั้งคณะศิลปศาสตร์

1.2 ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ

ปรัชญา อตฺ ตานำ อุปมำ กเร : เปรียบผู้อื่นเสมือนตนเอง

ปณิธาน มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ มุ่งความรู้ คู่คุณธรรม

วิสัยทัศน์ สถาบันการศึกษาและวิจัยชั้นเลิศ เป็นผู้นำในการสร้างสุขภาวะแก่สังคม

พันธกิจ

1. สร้างบัณฑิตที่ได้มาตรฐานสากล มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. วิจัยในระดับสากลเพื่อการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่
3. พัฒนาและให้บริการวิชาการที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
4. ร่วมสร้างสังคมและเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
5. บูรณาการองค์ความรู้และภูมิปัญญา เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต และสังคมสุขภาวะ
6. บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยหลักธรรมาภิบาล

ตรามหาวิทยาลัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทาน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2512

สีประจำมหาวิทยาลัย : สีน้ำเงินแก่

สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์ (พระยศในขณะนั้น) พระราชทาน เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2512

ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย : ต้นกันภัยมหิดล

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยานิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทานพระราชวินิจฉัยชี้ขาดให้ต้นกันภัยมหิดล เป็นต้นไม้สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2542

1.3 โครงสร้างหน่วยงาน และการบริหาร

มหาวิทยาลัยมหิดลมีหน่วยงานในระดับคณะ จำนวน 39 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานอธิการบดี คณะ สถาบัน วิทยาลัย สำนัก ศูนย์ และวิทยาเขต (ข้อมูล ณ 31 พฤษภาคม 2549) ดังนี้

สำนักงานอธิการบดี (มี 10 กอง 1 สำนัก 1 งาน)
คณะ มี 16 คณะ
สถาบัน มี 8 สถาบัน
วิทยาลัย มี 6 วิทยาลัย
สำนัก มี 3 สำนัก
ศูนย์ มี 2 ศูนย์
วิทยาเขตในส่วนภูมิภาค มี 3 วิทยาเขต (กาญจนบุรี/นครสวรรค์/อำนาจเจริญ)
(รายละเอียดตามแผนภูมิโครงสร้างองค์กรและการบริหารงาน)

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล ยังมีสถาบันสมทบอีก 20 แห่ง คือ

(1) วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
(2) วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล
(3) ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิกโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช
(4) ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิกโรงพยาบาลราชบุรี
(5) ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิกโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
(6) ศูนย์แพทยศาสตรศึกษาชั้นคลินิกโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา
(7) วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก
(8) วิทยาลัยพยาบาลทหารอากาศ
(9) วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ
(10) วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
(11) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ
(12) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช
(13) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท
(14) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท
(15) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
(16) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี
(17) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
(18) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ศรีธัญญา
(19) วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี
(20) วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี

แผนภูมิแสดงการแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัยมหิดล

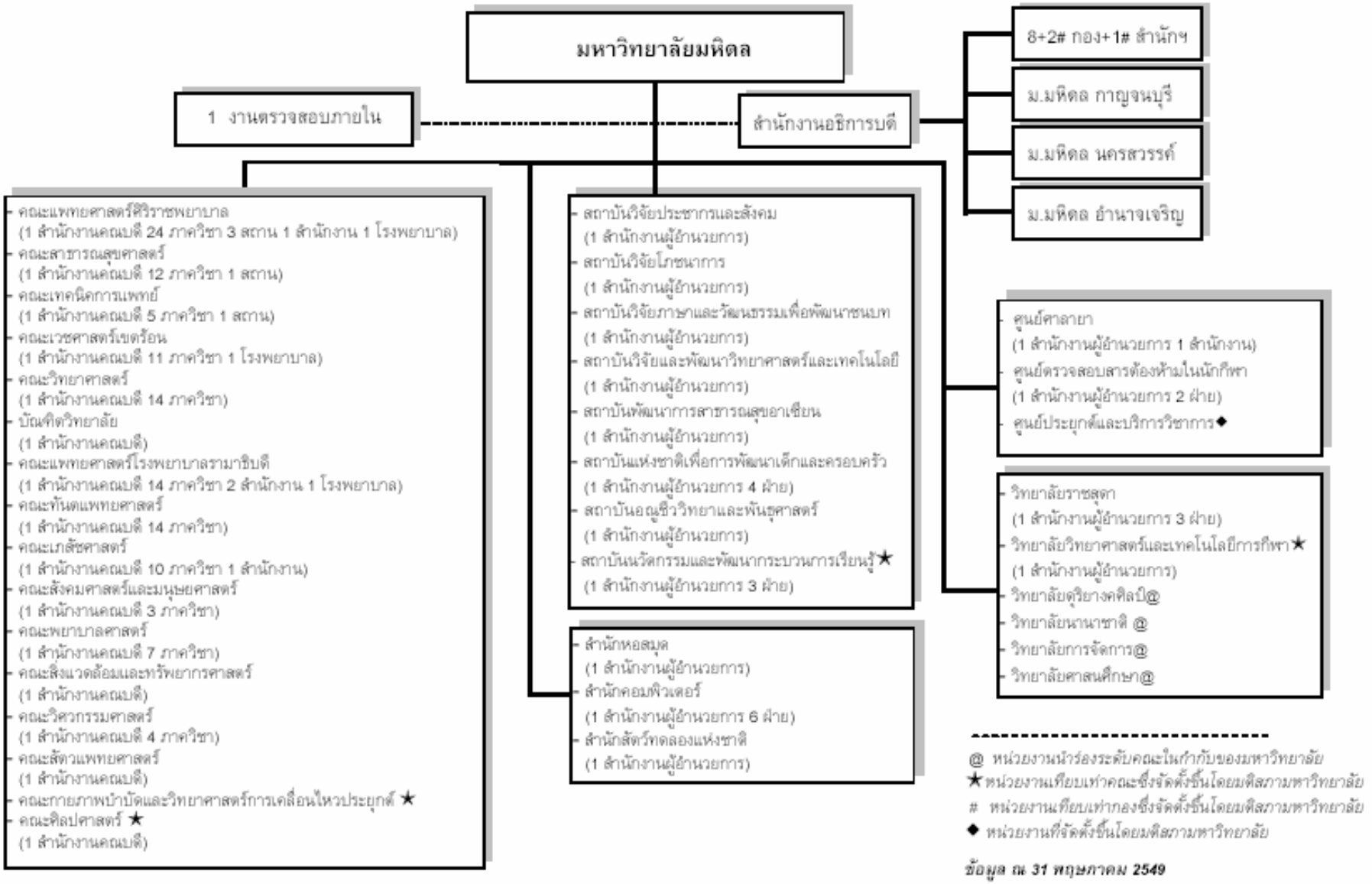

@ หน่วยงานนำร่องระดับคณะในกำกับของมหาวิทยาลัย

★ หน่วยงานเทียบเท่าคณะซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมติสภามหาวิทยาลัย

 # หน่วยงานเทียบเท่ากองซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมติสภามหาวิทยาลัย

◆ หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยมติสภามหาวิทยาลัย

ข้อมูล ณ 31 พฤษภาคม 2549

แผนภูมิแสดงโครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหิดล

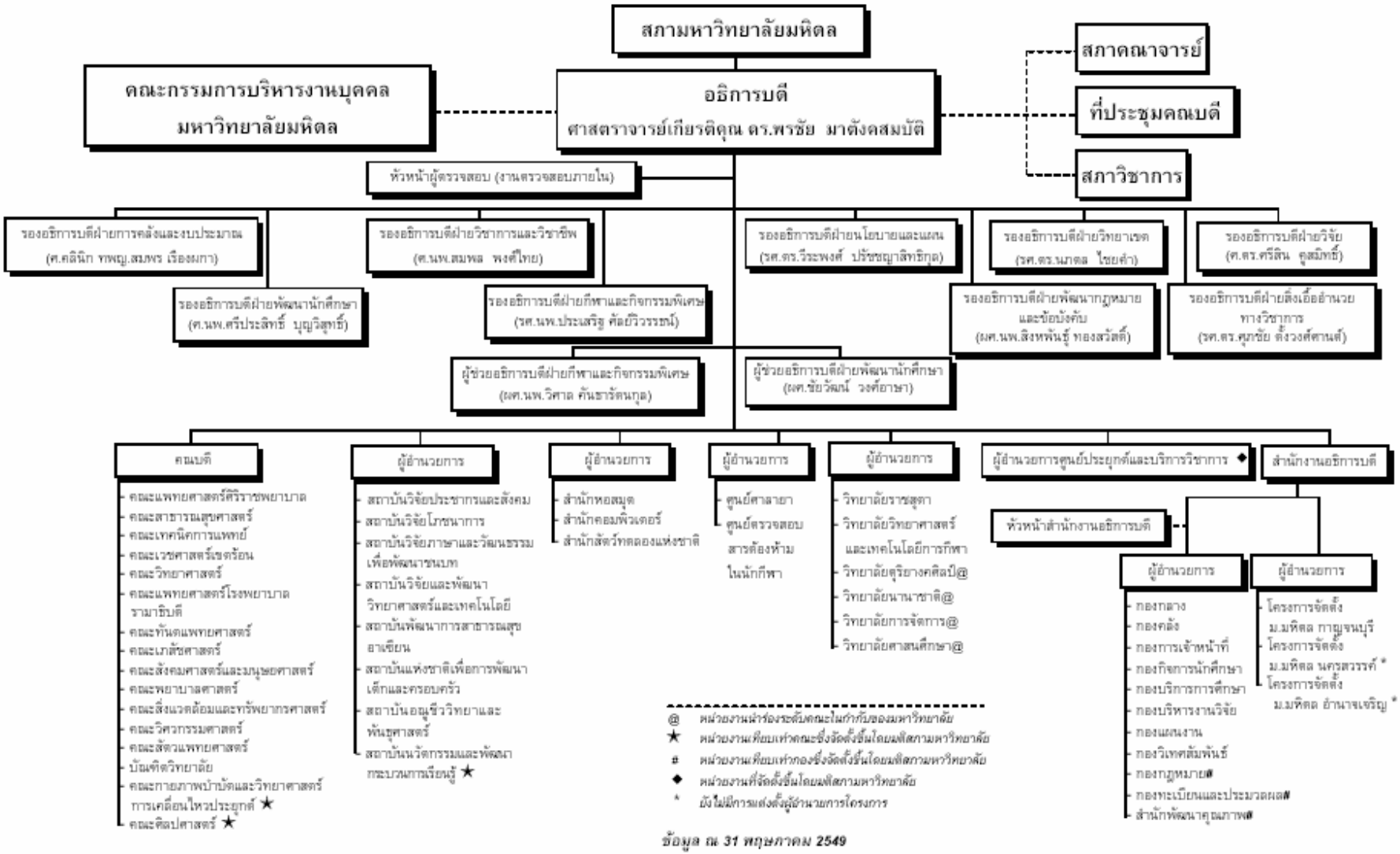

1.4 ข้อมูลทั่วไป

1.4.1 สภาพทางกายภาพ

มหาวิทยาลัยมหิดลมีหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัดในปัจจุบัน ตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

1. พื้นที่เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 2 ไร่ 18 ตารางวา เป็นที่ตั้งของคณะกายภาพบำบัดและวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวประยุกต์

2. พื้นที่เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ประมาณ 72 ไร่ เป็นที่ตั้งของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะเทคนิคการแพทย์ และคณะพยาบาลศาสตร์

3. พื้นที่เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ประมาณ 198 ไร่ แบ่งเป็น 4 บริเวณ คือ

- บริเวณถนนศรีอยุธยา เป็นที่ตั้งของคณะเภสัชศาสตร์
- บริเวณถนนพระราม 6 เป็นที่ตั้งของคณะวิทยาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี สำนักคอมพิวเตอร์ ศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา และสถาบันนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- บริเวณถนนราชวิถี เป็นที่ตั้งของคณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
- บริเวณถนนโยธี เป็นที่ตั้งของคณะทันตแพทยศาสตร์

4. พื้นที่ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ 1,239 ไร่ 1 งาน 61 ตารางวา เป็นที่ตั้งของสำนักงานอธิการบดี งานตรวจสอบภายใน คณะวิทยาศาสตร์ (เฉพาะส่วนที่ดำเนินการสอนนักศึกษาปีที่ 1-2) คณะเทคนิคการแพทย์ (อาคารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการแพทย์) บัณฑิตวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี (อาคารเรียนพยาบาลและหอพักนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์) คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยโภชนาการ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว สถาบันอณูชีววิทยาและพันธุศาสตร์ สำนักหอสมุด สำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ ศูนย์ศาลายา ศูนย์ประยุกต์และบริการวิชาการ ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก วิทยาลัยราชสุดา วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา วิทยาลัยนานาชาติ วิทยาลัยดุริยางค-ศิลป์ และวิทยาลัยศาสนศึกษา

5. พื้นที่ตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 6,792 ไร่ เป็นที่ตั้งของโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี

6. พื้นที่ตำบลบึงเสนาท อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีเนื้อที่ประมาณ 1,762 ไร่ 1 งาน เป็นที่ตั้งของโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหิดล นครสวรรค์

7. พื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มีเนื้อที่ 384 ไร่ 73 ตารางวา มหาวิทยาลัยได้รับอนุมัติที่ดินบริเวณบ้านคำมะโค้ง ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

เพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหิดล อำนาจเจริญ นอกจากนี้ จังหวัดอำนาจเจริญ กำลังดำเนินการขออนุมัติที่ดินราชพัสดุภายในศูนย์ราชการจังหวัดอำนาจเจริญ เนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ เพื่อก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์หลังแรก แต่เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณจังหวัดแบบบูรณาการ (CEO) ในปีงบประมาณ 2549 ไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินการ มหาวิทยาลัยจึงดำเนินการขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณา และเพื่อให้โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมหิดลอำนาจเจริญ สามารถดำเนินการได้ในระยะแรก จังหวัดอำนาจเจริญ จึงได้จัดพื้นที่บริเวณชั้น 3 อาคารศาลากลาง จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นที่ตั้งของสำนักงานประสานงานของมหาวิทยาลัยมหิดล อำนาจเจริญ

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลยังมีหน่วยงานที่ตั้งนอกเขตพื้นที่ตามที่กล่าวข้างต้น คือ วิทยาลัยการจัดการ ตั้งอยู่อาคารมิว เลขที่ 69 ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

1.4.2 บุคลากร

ในปีการศึกษา 2548 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2548) มหาวิทยาลัยมหิดลมีบุคลากรทั้งหมด 23,841 คน จำแนกดังนี้

1) บุคลากรสายอาจารย์

มหาวิทยาลัยมีบุคลากรประเภทอาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 3,088 คน โดยเป็น ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย สาย ก จำนวน 2,291 คน พนักงานมหาวิทยาลัย (วิชาการ) จำนวน 775 คน และอาจารย์ที่มีสัญญาจ้าง (ตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไป) จำนวน 22 คน จำแนกตามตำแหน่งวิชาการได้ดังนี้

ตำแหน่งทางวิชาการ	บุคลากรประเภทอาจารย์			
	ข้าราชการ	พนักงาน	ลูกจ้าง (สัญญาจ้าง)	รวม
ศาสตราจารย์	135	1	-	**136**
รองศาสตราจารย์	774	5	-	**779**
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	823	53	-	**876**
อาจารย์	559	716	22	**1,297**
	2,291	**775**	**22**	**3,088**

2) บุคลากรอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยมหิดลมีบุคลากรประเภทอื่นๆ นอกจากประเภทอาจารย์อีก จำนวน 20,753 คน โดยเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย 6,339 คน (สาย ข จำนวน 3,263 คน และสาย ค จำนวน 3,076 คน) พนักงานมหาวิทยาลัย 5,579 คน (พนักงานเงินอุดหนุน 1,564 คน และพนักงานเงินรายได้ 4,015 คน) พนักงานของหน่วยงาน 365 คน พนักงานเงินทุนวิจัย 325 คน ลูกจ้างประจำ 5,499 คน ลูกจ้างชั่วคราว 2,646 คน

3) วุฒิการศึกษา

บุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดล มีวุฒิการศึกษา จำแนกได้ดังนี้

ประเภทบุคลากร	ปริญญาเอก	ป.บัณฑิตชั้นสูง	ปริญญาโท	ป.บัณฑิต	ปริญญาตรี	ต่ำกว่าปริญญาตรี	รวม
ข้าราชการสาย ก	1,378	65	773	1	74	-	**2,291**
พนักงานเงินอุดหนุน สายวิชาการ	369	15	198	-	17	-	**599**
พนักงานเงินรายได้ สายวิชาการ	79	-	71	-	26	-	**176**
อาจารย์ที่มีสัญญาจ้าง	20	-	2	-		-	**22**
รวมประเภทอาจารย์	**1,846**	**80**	**1,044**	**1**	**117**	**-**	**3,088**
ข้าราชการสาย ข	29	11	556	15	2,568	84	**3,263**
ข้าราชการสาย ค	-	-	90	1	962	2,023	**3,076**
รวมข้าราชการสาย ข+ค	**29**	**11**	**646**	**16**	**3,530**	**2,107**	**6,339**

1.4.3 งบประมาณ

ในปีงบประมาณ 2548 ณ 30 กันยายน 2548 มหาวิทยาลัยได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 17,111,495,956 บาท (รวมเงินงบกลางรายการเลื่อนขั้น เลื่อนอันดับ และเงินปรับวุฒิข้าราชการจากกรมบัญชีกลางที่ได้รับโอนเงินมาในปีงบประมาณ 2548) จำแนกเป็น

1) เงินงบประมาณแผ่นดิน

มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2548 ทั้งสิ้นเป็นเงิน 5,883,308,056 บาท (รวมเงินงบกลางรายการเลื่อนขั้น เลื่อนอันดับ และเงินปรับวุฒิข้าราชการจากกรมบัญชีกลางที่ได้รับโอนเงินมาในปีงบประมาณ 2548) โดยได้รับงบประมาณจำแนกตามแผนงานและประเภทรายจ่ายดังนี้

1. จำแนกตามแผนงาน

- แผนงานจัดการศึกษาอุดมศึกษา	จำนวน	3,603,995,809	บาท
- แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม	จำนวน	96,643,900	บาท
- แผนงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	จำนวน	1,129,200	บาท
- แผนงานสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ	จำนวน	10,919,800	บาท
- แผนงานบริการสุขภาพ	จำนวน	1,864,714,847	บาท
- แผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์	จำนวน	16,764,000	บาท
- แผนงานวิจัย	จำนวน	289,140,500	บาท

2. จำแนกตามประเภทรายจ่าย

- งบดำเนินการ	จำนวน	4,905,076,797	บาท
- งบลงทุน	จำนวน	978,231,259	บาท

2) งบประมาณเงินรายได้

มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับงบประมาณเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2548 ณ วันที่ 30 กันยายน 2548 จำนวน 11,228,187,900 บาท (ไม่รวมเงินรายได้กองทุนกิจการนักศึกษา จำนวน 55,278,400 บาท) โดยได้รับงบประมาณจำแนกได้ ดังนี้

1. จำแนกตามแผนงาน

- แผนงานจัดการศึกษาอุดมศึกษา	จำนวน	3,967,849,105	บาท
- แผนงานบริการวิชาการแก่สังคม	จำนวน	209,608,200	บาท
- แผนงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	จำนวน	7,547,200	บาท
- แผนงานสนับสนุนการพัฒนาระบบสุขภาพ	จำนวน	5,312,000	บาท
- แผนงานบริการสุขภาพ	จำนวน	6,917,870,600	บาท
- แผนงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์	จำนวน	3,173,300	บาท
- แผนงานวิจัย	จำนวน	116,827,495	บาท

2. จำแนกตามประเภทรายจ่าย

- งบดำเนินการ	จำนวน	9,207,777,494	บาท
- งบลงทุน	จำนวน	2,020,410,406	บาท

1.4.4 หลักสูตร

ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรการศึกษาที่เปิดสอนทั้งสิ้น จำนวน 541 หลักสูตร เป็นหลักสูตรภาษาไทย จำนวน 412 หลักสูตร และหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 129 หลักสูตร (ข้อมูล ณ พฤษภาคม 2549) จำแนกตามระดับการศึกษาได้ ดังนี้

ระดับการศึกษา	จำนวนหลักสูตร/สาขาทั้งหมด			หลักสูตรที่เปิดสอน		
	รวม	ไทย	นานาชาติ	รวม	ไทย	นานาชาติ
1. ประกาศนียบัตร (ต่ำกว่า ป.ตรี)	18	17	1	11	11	-
2. ประกาศนียบัตรบัณฑิต	52	50	2	39	37	2
3. ประกาศนียบัตรแพทย์/ทันตแพทย์เฉพาะทาง/ พยาบาลเฉพาะทางและการฝึกอบรมระยะสั้น	126 21	126 21		137	137	-
4. ประกาศนียบัตรแพทย์เฟลโลว์ (หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์เฟลโลว์)	32	32	0	32	32	-
5. ประกาศนียบัตรชั้นสูง	3	1	2	-	-	-
6. ปริญญาตรี	75	58	17	71	53	18
7. ปริญญาโท	151	92	59	142	88	54
8. ปริญญาเอก	63	15	48	58	14	44
รวม	**541**	**412**	**129**	**490**	**372**	**118**

1.4.5 นักศึกษา

ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมหิดลมีนักศึกษาเข้าใหม่ 8,131 คน นักศึกษาทั้งหมด จำนวน 23,505 คน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 6,066 คน จำแนกตามระดับการศึกษา ดังนี้

ระดับการศึกษา	นักศึกษาเข้าใหม่ ปีการศึกษา 2548	นักศึกษาทั้งหมด ปีการศึกษา 2548	ผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2547
ต่ำกว่าปริญญาตรี	608	856	616
ปริญญาตรี	3,941	13,741	2,272
ประกาศนียบัตรบัณฑิต	552	567	487
ปริญญาโท	1,963	5,549	1,675
ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง	-	5	4
ปริญญาเอก	176	1,138	117
หลักสูตรในกำกับสภาวิชาชีพ			
แพทย์ประจำบ้าน	345	969	220
แพทย์ต่อยอดเฉพาะทาง	86	151	34
แพทย์เฟลโลว์	43	59	28
ทันตแพทย์ประจำบ้าน/เฉพาะทาง	33	86	17
พยาบาลเฉพาะทาง	384	384	596
รวม	8,131	23,505	6,066

ทั้งนี้ในจำนวนนักศึกษาเหล่านี้ มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาต่างชาติจาก 42 ประเทศ รวม 542 คน จำแนกเป็น ระดับปริญญาตรี จำนวน 207 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 273 คน ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 28 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 34 คน

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีนักศึกษาในสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 6,354 คน จำแนกเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 6,226 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 128 คน

1.5 การจัดหน่วยงานระดับคณะตามกลุ่มสาขาวิชา

ในการประเมินคุณภาพภายนอกปีการศึกษา 2548 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดให้มีการประเมินทั้งในระดับสถาบัน และระดับกลุ่มสาขาวิชา มหาวิทยาลัย โดยสภามหาวิทยาลัยมหิดล ในคราวประชุมครั้งที่ 391 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2549 มีมติให้มหาวิทยาลัย จัดหน่วยงานระดับคณะเข้ากลุ่มสาขาวิชารวม 6 กลุ่มสาขาวิชา คือ

1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่

1. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
2. คณะสาธารณสุขศาสตร์

3. คณะเทคนิคการแพทย์
4. คณะเวชศาสตร์เขตร้อน
5. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
6. คณะทันตแพทยศาสตร์
7. คณะเภสัชศาสตร์
8. คณะพยาบาลศาสตร์
9. คณะสัตวแพทยศาสตร์
10. คณะกายภาพบำบัดและวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวประยุกต์
11. สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน
12. วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

2. ***กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ*** ได้แก่

1. คณะวิทยาศาสตร์
2. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
3. สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. สถาบันอณูชีววิทยาและพันธุศาสตร์
5. สถาบันวิจัยโภชนาการ
6. สถาบันนวัตกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ***กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์*** ได้แก่

- คณะวิศวกรรมศาสตร์

4. ***กลุ่มสาขาวิชาบริหาร พาณิชยศาสตร์ การบัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์***

4.1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ การบัญชี และเศรษฐศาสตร์ ได้แก่

- วิทยาลัยการจัดการ

5. ***กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ ได้แก่***

- วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

6. ***กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่***

1. คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์
2. คณะศิลปศาสตร์
3. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
4. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
5. สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว
6. วิทยาลัยราชสุดา
7. วิทยาลัยศาสนศึกษา

8. วิทยาลัยนานาชาติ

9. บัณฑิตวิทยาลัย (ในส่วนของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิทธิมนุษยชน (นานาชาติ) และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการเสพติด) โดยมีหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินการตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

1. สำนักงานอธิการบดี
   - กองกลาง
   - กองคลัง
   - กองการเจ้าหน้าที่
   - กองกิจการนักศึกษา
   - กองบริการการศึกษา
   - กองบริหารงานวิจัย
   - กองแผนงาน
   - กองวิเทศสัมพันธ์
   - กองกฎหมาย
   - กองทะเบียนและประมวลผล
   - สำนักพัฒนาคุณภาพ
   - งานตรวจสอบภายใน
   - มหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี
   - มหาวิทยาลัยมหิดล นครสวรรค์
   - มหาวิทยาลัยมหิดล อำนาจเจริญ
2. บัณฑิตวิทยาลัย
3. สำนักหอสมุด
4. สำนักคอมพิวเตอร์
5. สำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ
6. ศูนย์ตรวจสอบสารต้องห้ามในนักกีฬา
7. ศูนย์ศาลายา
8. ศูนย์ประยุกต์และบริการวิชาการ

2. วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก

2.1 การวางแผนการประเมินคุณภาพภายนอก

คณะผู้ประเมินภายนอก มหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบด้วย

1) ศาสตราจารย์ นายแพทย์อาวุธ	ศรีศุกรี	ประธานผู้ประเมินภายนอก
2) ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร	ศรีสุพรรณ	ผู้ประเมินภายนอก
3) รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์	พรรุ่งโรจน์	ผู้ประเมินภายนอก
4) รองศาสตราจารย์ ดำรงค์	ทวีแสงสกุลไทย	ผู้ประเมินภายนอก
5) รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์	สุขศรีงาม	ผู้ประเมินภายนอก
6) รองศาสตราจารย์ ดร.วศิน	อิงควัฒนกุล	ผู้ประเมินภายนอก
7) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทนา	ศิริทรัพย์	ผู้ประเมินภายนอก
8) อาจารย์พรทิพย์	กาญจนนิยต	ผู้ประเมินภายนอก
9) อาจารย์สุรวี	ศุนาลัย	เลขานุการ

คณะผู้ประเมินภายนอกประชุมร่วมกันในวันที่ 15 สิงหาคม 2549 ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อวางแผนการประเมินภายนอก โดยศึกษาเอกสารที่มหาวิทยาลัยส่งมา ได้แก่ การแบ่งกลุ่มสาขาในมหาวิทยาลัยมหิดล และบทสรุปผู้บริหารรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งนั้น เมื่อผู้ประเมินภายนอกทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างหน่วยงานของมหาวิทยาลัยแล้ว จึงเห็นร่วมกันว่าจำนวนผู้ประเมินภายนอกที่ สมศ. จัดไว้ 6 ท่านนั้น ยังไม่ครอบคลุมต่อการประเมินกลุ่มสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย จึงขอให้ สมศ. แต่งตั้งเพิ่มเติมอีก 2 ท่าน เพื่อให้มีผู้ประเมินอย่างน้อย 2 ท่าน ในการตรวจประเมินในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา

การวางแผนตรวจเยี่ยมกำหนดไว้ 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 วันที่ 29 กันยายน 2549 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การประเมินภายนอก และสัมภาษณ์กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร ผู้แทนนักศึกษา ช่วงที่ 2 เดือนตุลาคม 2549 เพื่อตรวจเยี่ยมคณะ/หน่วยงานตามกลุ่มสาขา

ในการจัดทำกำหนดการประเมินภายนอก คณะผู้ประเมินภายนอกและมหาวิทยาลัยจัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยมร่วมกัน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงานของทั้งสองฝ่าย (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก)

2.2 กระบวนการตรวจเยี่ยมและการประเมินคุณภาพภายนอก

2.2.1 การตรวจเยี่ยม

ช่วงที่ 1 วันที่ 29 กันยายน 2549 คณะผู้ประเมินภายนอกชี้แจงวัตถุประสงค์การประเมินภายนอก และรับฟังผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 100 คน จากนั้นได้

สัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายต่างๆ ผู้อำนวยการกอง/สำนัก กรรมการนักศึกษา นายกสโมสรนักศึกษา ประธานสภานักศึกษา ประธานชมรมที่พื้นที่ตำบลศาลายา และเยี่ยมชมสำนักคอมพิวเตอร์ พื้นที่เขตราชเทวี

ช่วงที่ 2 วันที่ 17 – 31 ตุลาคม 2549 ตรวจประเมินกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 6 กลุ่มสาขาวิชา โดยรับฟังผลการดำเนินงาน ซักถามและพูดคุยกับผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาของแต่ละคณะ/หน่วยงาน นอกจากนี้ ยังสอบถามข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ ผู้ใช้บัณฑิต ผู้รับบริการ เป็นต้น

วันที่ 17 ตุลาคม 2549	ตรวจประเมิน - กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์ - กลุ่มสาขาวิชาบริหาร พาณิชยศาสตร์ การบัญชี การจัดการการท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์
วันที่ 25 ตุลาคม 2549	ตรวจประเมิน - กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
วันที่ 26 ตุลาคม 2549	ตรวจประเมิน - กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (ต่อ) - กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ - กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ
วันที่ 27 ตุลาคม 2549	ตรวจประเมิน - กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ (ต่อ)
วันที่ 31 ตุลาคม 2549	ตรวจประเมิน - กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.2.2 การนำเสนอด้วยวาจา

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2549 ผู้ประเมินภายนอกวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ระหว่างการตรวจเยี่ยม เช่น รายงานการประเมินตนเองในระดับมหาวิทยาลัย รายงานการประเมินตนเองในระดับกลุ่มสาขาวิชา หลักฐานประกอบการดำเนินงานต่างๆ ของแต่ละคณะ/หน่วยงานที่ตรวจเยี่ยม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้ประเมินภายนอกประชุมร่วมกันในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2549 เพื่อหาข้อสรุปสำหรับการนำเสนอด้วยวาจา จากการประชุมพบว่ายังมีบางประเด็นที่ไม่สามารถจะตัดสินใจได้ จึงขอข้อมูลจากมหาวิทยาลัยเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา

ผู้ประเมินภายนอกนำเสนอผลการประเมินภายนอกต่อมหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2549 มีผู้เข้าร่วมฟังการนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจา ประมาณ 400 คน ประกอบด้วยคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรจากคณะ/หน่วยงานต่างๆ

2.3 การจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก

ระหว่างเดือนธันวาคม 2549 ผู้ประเมินภายนอกเขียนผลการประเมินภายนอกในแต่ละกลุ่มสาขาที่รับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีจำนวนคณะ/สถาบัน/วิทยาลัยมากถึง 12 หน่วยงาน จึงตรวจเยี่ยมคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และคณะเวชศาสตร์เขตร้อน เพิ่มจากกำหนดการเดิม เพื่อให้สามารถประเมินกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพได้อย่างสมบูรณ์ขึ้น

จากนั้น ผู้ประเมินภายนอกพิจารณาร่างรายงานการประเมิน แล้วส่งให้มหาวิทยาลัยพิจารณาในเดือนมีนาคม 2550

3. ผลการประเมินคุณภาพภายนอก

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย (กลุ่มที่ 1) มีการกระจายน้ำหนักของแต่ละมาตรฐาน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนค่าถ่วงน้ำหนักและตัวบ่งชี้แยกตามมาตรฐานเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยมหิดล ในกลุ่มสถาบันเน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย

มาตรฐาน	ค่าถ่วงน้ำหนัก	ตัวบ่งชี้ร่วม	ตัวบ่งชี้เฉพาะ	รวมตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	35	6	2	8
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	35	5	2	7
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	20	4	-	4
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	10	2	-	2
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	20	11	-	11
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	20	9	-	9
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	20	2	-	2
รวม	**160**	**39**	**4**	**43**

3.1 ผลการประเมินระดับสถาบัน

3.1.1 ผลการประเมินคุณภาพระดับสถาบัน ปรากฏผลตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 สรุปผลการประเมินคุณภาพระดับสถาบัน

มาตรฐาน	ค่าคะแนนรายมาตรฐาน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	4.08	ดี
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	4.60	ดีมาก
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	4.50	ดี
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	4.46	ดี
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.33	ดี
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	5.00	ดีมาก
ค่าคะแนนโดยเฉลี่ย	**4.53**	**ดีมาก**
ประเมิน 4 มาตรฐานแรก	**4.49**	
สรุปการประเมิน	**รับรอง**	

ในระดับสถาบัน มหาวิทยาลัยมหิดลมีคะแนนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมาตรฐานที่ 1-4 เท่ากับ 4.49 และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมาตรฐานที่ 1-7 เท่ากับ 4.53 มีผลการประเมินในระดับดีในมาตรฐานที่ 1, 4-6 และดีมากในมาตรฐานที่ 2-3 และ 7 ผลการประเมินมาตรฐาน 1-4 อยู่ในระดับดี และผลการประเมินรวมมาตรฐาน 1-7 อยู่ในระดับดีมาก **จึงได้รับการรับรองมาตรฐาน**

3.1.2 ผลการประเมินรายมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

ในภาพรวมพบว่า ตัวบ่งชี้ 6 ใน 8 ตัว มีคะแนนเต็ม 5 คะแนน ได้แก่ การได้งานทำและการประกอบอาชีพอิสระ การได้งานทำตรงตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจของนายจ้าง จำนวนนักศึกษาหรือศิษย์เก่าที่ได้รับประกาศเกียรติคุณยกย่องในด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และรางวัลทางวิชาการ จำนวนวิทยานิพนธ์และผลงานวิชาการของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล และการตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ซึ่งในตัวบ่งชี้ผลงานวิชาการของนักศึกษาที่ได้รับรางวัล และการตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก มีความโดดเด่นอย่างมากโดยเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ ส่วนตัวบ่งชี้ที่ได้คะแนน 2 คะแนน คือ การตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ด้วยศักยภาพของมหาวิทยาลัยแล้ว หากมหาวิทยาลัยดำเนินการผลักดันการตีพิมพ์เผยแพร่ของระดับปริญญาโทให้มากขึ้น จะมีความโดดเด่นเช่นเดียวกับระดับปริญญาเอก

เมื่อคิดรวมทุกตัวบ่งชี้แล้ว คะแนนตามมาตรฐานที่ 1 เท่ากับ 4.08

มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยมหิดลมีผลการประเมินด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ระดับดีมาก มีตัวบ่งชี้ 6 ใน 7 ตัวบ่งชี้ที่ได้คะแนนระดับดีขึ้นไป (4 - 5 คะแนน) แม้ว่าตัวบ่งชี้ร้อยละของจำนวนอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนวิจัยจากภายในสถาบันจะได้เพียง 2 คะแนน ซึ่งเป็นที่เข้าใจว่าเพราะอาจารย์ส่วนใหญ่จะมุ่งรับทุนวิจัยภายนอกซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ยแล้วเท่ากับ 223,314 บาทต่อคน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในภาพรวมมหาวิทยาลัยมีผลงานวิจัยที่โดดเด่นโดยเฉพาะผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ การได้รับรางวัลทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เงินสนับสนุนงานวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก การได้รับการอ้างอิง และการจดอนุสิทธิบัตรเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณาในระดับกลุ่มสาขา พบว่ายังมีบางกลุ่มสาขา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาบริหารฯ กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรมฯ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ยังมีผลการประเมินในระดับพอใช้

เมื่อคิดรวมทุกตัวบ่งชี้แล้ว คะแนนตามมาตรฐานที่ 2 เท่ากับ 4.60

มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ

ในภาพรวมของมาตรฐานการบริการวิชาการ มีความเข้มแข็งเป็นอันมาก มีการให้บริการที่ครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งด้านการแพทย์ สาธารณสุข สุขภาพ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ วัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อม เป็นต้น มีอาจารย์ที่ได้รับการยอมรับเป็นกรรมการวิชาการ วิชาชีพ กรรมการวิทยานิพนธ์ภายนอกเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนอาจารย์ทั้งหมด (ร้อยละ 58) มีแหล่งให้บริการในระดับชาติ และภูมิภาคที่ได้รับการยอมรับจำนวนมาก

เมื่อคิดรวมทุกตัวบ่งชี้แล้ว คะแนนตามมาตรฐานที่ 3 เท่ากับ 5.00

มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่สามารถบูรณาการการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเข้ากับพันธกิจทั้ง 4 ด้านเป็นอย่างดี พิจารณาได้จากการมีคณะวิชา/สถาบันทางด้านมนุษย์ศาสตร์ สังคมศาสตร์ วัฒนธรรม มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์กับวิทยาการสมัยใหม่ มีโครงการวิจัยที่มุ่งหาองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย มีหน่วยงานให้บริการด้านศิลปะและวัฒนธรรมหลายแห่ง เป็นต้น และหากพิจารณาตามตัวบ่งชี้ของ สมศ. พบว่ามีโครงการ/กิจกรรมในด้านการอนุรักษ์ พัฒนา และเสริมสร้างเอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรม 3,329 โครงการ/กิจกรรม

เมื่อคิดรวมทุกตัวบ่งชี้แล้ว คะแนนตามมาตรฐานที่ 4 เท่ากับ 4.50

มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร

ในมาตรฐานด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร มีตัวบ่งชี้ 9 ใน 11 ตัวบ่งชี้ที่ได้คะแนนดีมาก (5 คะแนน) ได้แก่ สภาสถาบัน/กลุ่มสาขามีวิสัยทัศน์ที่ขับเคลื่อนพันธกิจฯ การพัฒนาสถาบันสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ การกำหนดแผนกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ การใช้ทรัพยากรภายในและภายนอกสถาบันร่วมกัน ศักยภาพของระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร การเรียนการสอน และการวิจัย สินทรัพย์ถาวรต่อจำนวนนักศึกษา ร้อยละเงินเหลือจ่ายสุทธิ จำนวนอาจารย์ที่เข้าร่วมประชุมวิชาการหรือนำเสนอผลงานวิชาการ และงบประมาณในการพัฒนาอาจารย์ ตัวบ่งชี้ที่ได้ 3 คะแนน คือจำนวนบุคลากรสายสนับสนุนที่ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพ ส่วนตัวบ่งชี้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อจำนวนนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. จึงทำให้ได้ 1 คะแนน

เมื่อคิดรวมตัวบ่งชี้ทุกตัวแล้ว ได้คะแนนผลการประเมินมาตรฐานที่ 5 เท่ากับ 4.46

มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยมีตัวบ่งชี้ที่ได้คะแนน 5 คะแนนได้แก่ ร้อยละของหลักสูตรที่ได้มาตรฐาน ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในระบบห้องสมุด คอมพิวเตอร์ และศูนย์สารสนเทศต่อนักศึกษา ส่วนตัวบ่งชี้ร้อยละของอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งวิชาการ ได้ 3 คะแนน โดยมีอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งวิชาการ ร้อยละ 58.03 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ได้ 1 คะแนนคือ จำนวนนักศึกษาต่อจำนวนอาจารย์ เนื่องจากมีจำนวนสัดส่วน

ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. จึงได้เพียงระดับ 1 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ของตัวบ่งชี้นี้อาจมีข้อจำกัดในการนำมาใช้กับสถาบันอุดมศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ

เมื่อคิดรวมทุกตัวบ่งชี้แล้ว คะแนนตามมาตรฐานที่ 6 เท่ากับ 4.33

มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ

มหาวิทยาลัยกำหนดระบบคุณภาพซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วนคือ 1) นโยบายคุณภาพ 2) โครงสร้าง ระบบ และกระบวนการคุณภาพ และ 3) แผนงานคุณภาพ มีคณะกรรมการ 2 ชุด ได้แก่ คณะทำงานพัฒนาระบบคุณภาพ และคณะทำงานส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ ทำงานประสานและเชื่อมโยงกัน โดยคณะทำงานพัฒนาระบบคุณภาพจะดำเนินงานในเชิงระบบ ขณะที่คณะทำงานส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพจะดำเนินงานในเชิงรุก

มหาวิทยาลัยกำหนดกรอบมาตรฐานคุณภาพด้วย 24 องค์ประกอบ และ 121 ข้อมาตรฐาน กำหนดค่าคะแนนในการประเมินตนเอง 7 ระดับ มีการดำเนินงานจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับหน่วยงาน และมีการตรวจเยี่ยมในระดับหน่วยงาน พบว่าคณะ/หน่วยงานได้นำผลจากการตรวจเยี่ยมและการประเมินตนเองมาใช้ในการพัฒนาตนเอง จากการประเมินตนเองของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเห็นว่าจุดเด่นของมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานประกันคุณภาพ มีดังนี้

1) มีระบบคุณภาพแบบบูรณาการ เชื่อมโยงมาตรฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้ง สมศ. กพร. และสตง.
2) มีการจัดการความรู้เป็นส่วนหนึ่งของระบบคุณภาพ โดยใช้กลไกของคณะทำงานส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพ
3) เกิดเอกภาพในท่ามกลางความหลากหลายของสาขาวิชาและความแตกต่างของหน่วยงาน ด้วยการวางระบบคุณภาพที่ครอบคลุมและสอดรับกับมาตรฐานในระบบต่างๆ และมาตรฐานการผลิตของวิชาชีพที่เอื้อต่อการดำเนินงานของคณะวิชาและหน่วยงานต่างๆ
4) มีความยั่งยืนและต่อเนื่องของการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งเกิดจากการดำเนินงานของคณะทำงานทั้งสองชุด ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรจากคณะวิชา/หน่วยงานต่างๆ มาทำงานร่วมกันโดยมีสำนักพัฒนาคุณภาพเป็นผู้ประสานงานกลาง จึงเกิดเป็นเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีเข็มมุ่งในการพัฒนาคุณภาพร่วมกัน
5) เกิดแนวปฏิบัติที่ดี โดยแต่ละคณะวิชา/หน่วยงานพยายามขับเคลื่อนการดำเนินงานของตนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จนเกิดเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของแต่ละคณะวิชา/หน่วยงาน อีกทั้งด้วยระบบการตรวจเยี่ยมที่ผู้ตรวจเยี่ยมมาจากหน่วยงานต่างๆ ทำให้ผู้ตรวจเยี่ยมได้เรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีเหล่านั้น และนำไปใช้ในการพัฒนางานของหน่วยงานตนเอง

เมื่อคิดรวมทุกตัวบ่งชี้แล้ว คะแนนตามมาตรฐานที่ 7 เท่ากับ 5.00

3.2 ผลการประเมินระดับกลุ่มสาขาวิชา

มหาวิทยาลัยมหิดลเปิดสอนในปีการศึกษา 2548 รวม 6 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่

1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ
3) กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์
4) กลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์
5) กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์
6) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

3.2.1 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะกายภาพบำบัด และวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวประยุกต์ สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา

1) สรุปผลการประเมินจำแนกตามรายมาตรฐาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.3 สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

มาตรฐาน	ค่าคะแนนรายมาตรฐาน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	4.25	ดี
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	4.30	ดี
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	4.50	ดี
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	4.36	ดี
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.33	ดี
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	5.00	ดีมาก
ค่าคะแนนโดยเฉลี่ย	**4.49**	**ดี**
ประเมิน 4 มาตรฐานแรก	**4.44**	
สรุปการประเมิน	**รับรอง**	

2) ผลการตัดสินระดับกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

3) จุดแข็ง/นวัตกรรม/การปฏิบัติที่ดี

1. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลมีวัฒนธรรมของความกตัญญูกตเวทีต่อคณาจารย์อาวุโสที่สืบทอดมาเป็นเวลานาน ทำให้มีโอกาสในการนำประสบการณ์ ชื่อเสียงการได้รับความยอมรับในระดับสากล และภูมิปัญญามาส่งเสริมพัฒนากิจการด้านต่างๆ ขององค์กร

2. คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มีพัฒนาการที่ก้าวกระโดดขึ้นจากการประเมินรอบที่ 1 โดยมีความสำเร็จด้านการวิจัยและการจัดการศึกษาแพทยศาสตร์อย่างชัดเจน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากความพยายามในการนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติมาใช้ ความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมของผู้บริหารระดับสูงอย่างจริงจังในการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน การคำนึงถึงผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ ทำให้เกิดความร่วมมือที่มีพัฒนาการตามบริบทและวัฒนธรรมขององค์กรและการดำเนินงานที่ครบวงจรมากขึ้น

3. ประสบการณ์ยาวนานที่สั่งสมในด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน และกิจกรรมสนับสนุนให้แก่นักศึกษาต่างชาติทั้งในภูมิภาคอาเซียนและนานาชาติ ทำให้คณะเวชศาสตร์เขตร้อนสามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติและการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายได้อย่างดีซึ่งสามารถจะนำไปแบ่งปันเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มสาขาต่างๆ เพื่อให้เกิดมาตรฐานในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยได้

4. แม้จะมีระบบจัดสรรบัณฑิตในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเข้าปฏิบัติงานตามความต้องการของรัฐบาลอยู่ในเกือบทุกสาขา แต่ก็ยังพบว่าบัณฑิตในสาขาที่ไม่มีพันธะผูกพันเป็นที่นิยมของผู้ใช้บัณฑิตในอัตราที่สูง

5. คณะทันตแพทยศาสตร์มีโครงการแก้ไขความผิดปกติของใบหน้าที่มีความต่อเนื่อง และมีการพัฒนาความก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา และมีแนวคิดในการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการดูแลผู้ป่วยในกับโรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน

6. คณะสัตวแพทยศาสตร์วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้เป็นประโยชน์ จนเป็นจุดเน้นขององค์กร เช่น การดูแลสัตว์ป่า และโรคจากสัตว์สู่คน เป็นต้น

4) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. การที่ประชากรจากประเทศต่างๆ ของโลกมีการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนประเทศ/ภูมิภาคมากขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ด้านโรคติดต่อและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะภาวะโลกร้อน จะทำให้กลุ่มสาขานี้ต้องยิ่งเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลง กลุ่มสาขานี้จึงมีบทบาทสำคัญในการเตรียมบุคลากรในทุกระดับรวมถึงบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในการคาดการณ์ในการเตรียมรับต่อสภาวะฉุกเฉิน ภัยพิบัติที่ไม่คาดฝัน เพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นที่พึ่งของประเทศได้อย่างทันท่วงที

2. หากได้สังเคราะห์ความรู้และประสบการณ์ในด้านความหลากหลายและความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในกลุ่มสาขานี้มาใช้ประโยชน์ในการจัดและพัฒนาการเรียนการสอน และการบริการนักศึกษา จะเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา บุคลากร และคณาจารย์ถึงความสำคัญในเรื่องนี้ในทุกระดับตั้งแต่ระดับคณะ กลุ่มสาขา จนถึงระดับมหาวิทยาลัย พร้อมกับความเข้าใจถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมไทยที่จะทำให้นักศึกษา/บุคลากร/คณาจารย์ไทยเข้าใจตนเองได้ดีขึ้นพร้อมๆ กันไปด้วย

3. คณาจารย์ของกลุ่มสาขานี้ มีประสบการณ์ในเวทีภูมิภาค/นานาชาติที่จะเป็นผู้ที่แบ่งปันความรู้และประสบการณ์เพื่อฝึกให้บุคลากรรุ่นใหม่ได้เตรียมความพร้อมในการพัฒนาเป็นผู้นำหรือผู้มีบทบาทหลักในเวทีนานาชาติ

4. บางคณะในกลุ่มสาขานี้มีความเข้าใจถึงจุดเด่นของตนอย่างถ่องแท้ จึงควรจะได้พัฒนาจุดเด่นให้คงอยู่ในระดับที่ยิ่งดีขึ้นกว่าเดิม โดยไม่พยายามผลักดันด้านที่อาจไม่ใช่จุดเด่นอย่างแท้จริง เพื่อให้สามารถรักษาชื่อเสียงที่มีอยู่ได้ยืนยาวต่อไป

5. ความพยายามที่จะให้บุคลากรของคณะได้ไปศึกษาศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเป็น(เรื่องที่ดีที่จะนำมุมมองที่แตกต่างมาพัฒนาการบริหารจัดการให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และหากสามารถประยุกต์ได้เข้ากับบริบทของสถาบันแล้ว น่าจะนำไปสู่ความสร้างสรรค์และนวัตกรรมได้

6. แม้ว่าหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์ระดับอุดมศึกษาจะมีความโดดเด่น แต่คุณวุฒิการศึกษา พท.บ. ยังไม่เป็นที่รู้จัก ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จหลักสูตรนี้ประสบปัญหาการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จึงควรมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้แพร่หลาย

7. การจัดบริการที่สนับสนุนการศึกษาในกรณีร้านขายยา เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านโลกของงานโดยการฝึกประสบการณ์จริงซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ควรพิจารณาปรับปรุงให้มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับโลกแห่งความเป็นจริงเพิ่มขึ้น รวมทั้งการนำกลไกการตลาดมาเพิ่มคุณค่าของงานบริการ

8. เพื่อเป็นการพัฒนาเครือข่ายการเรียนการสอน กลุ่มสาขาอาจพิจารณาทบทวนความพร้อม และจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและทรัพยากรเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถาบันเครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการศึกษาแพทยศาสตร์ในโรงพยาบาลศูนย์ราชบุรี เป็นต้น

3.2.2 กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ/ชีวภาพ

ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันอณูชีววิทยาและพันธุศาสตร์ สถาบันวิจัยโภชนาการและสถาบันนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1) สรุปผลการประเมินจำแนกตามรายมาตรฐาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.4 สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ/ชีวภาพ

มาตรฐาน	ค่าคะแนนรายมาตรฐาน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	3.92	ดี
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	4.70	ดีมาก
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	4.50	ดี
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	4.18	ดี
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.67	ดีมาก
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	5.00	ดีมาก
ค่าคะแนนโดยเฉลี่ย	**4.52**	**ดีมาก**
ประเมิน 4 มาตรฐานแรก	**4.47**	
สรุปการประเมิน	**รับรอง**	

2) ผลการตัดสินระดับกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ/ชีวภาพ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

3) จุดแข็ง/นวัตกรรม/การปฏิบัติที่ดี

1. บุคลากรมีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญ และได้รับการยอมรับในระดับสูงตลอดจนมีความเต็มใจในการบริการวิชาการแก่สังคม
2. นักศึกษา/ ศิษย์เก่าสร้างผลงานวิชาการที่ได้รับรางวัล และการประกาศเกียรติคุณจำนวนมาก
3. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอกได้รับการตีพิมพ์จำนวนมาก ในจำนวนนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีค่า impact factor
4. การจัดการระบบงานวิจัยของกลุ่มสาขาเป็นที่น่าชื่นชม นำมาสู่ผลงานวิจัยจำนวนมากที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในระดับชาติ และระดับสากล การอ้างอิง และอนุสิทธิบัตร

5. มีความสามารถสูงในการแสวงหางบประมาณงานวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก

6. มีศูนย์วิจัยเพื่อความเป็นเลิศจำนวนมาก และมีความโดดเด่น

7. หอเกียรติยศนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นของคณะวิทยาศาสตร์มีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจแก่อาจารย์และนักศึกษาของคณะฯ

4) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. ด้วยศักยภาพของกลุ่มสาขา สามารถจะผลักดันให้นักศึกษาระดับปริญญาโทตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์จำนวนมากขึ้น

2. ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์รุ่นใหม่ทำงานวิจัยให้มากขึ้น และใช้ประโยชน์ในการขอผลงานวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ และระดับศาสตราจารย์

3. สนับสนุนให้บุคลากรสายสนับสนุนได้มีโอกาสในการพัฒนาด้านวิชาการ และวิชาชีพเพิ่มขึ้น

4. สนับสนุนให้บุคลากรของกลุ่มสาขาพัฒนาความโดดเด่นเข้าสู่ระดับ world class ในอนาคต

3.2.3 กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์

1) สรุปผลการประเมินจำแนกตามรายมาตรฐาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.5 สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์

มาตรฐาน	ค่าคะแนนรายมาตรฐาน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	4.75	ดีมาก
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	3.65	ดี
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	4.18	ดี
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.56	ดีมาก
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	4.50	ดี
ค่าคะแนนโดยเฉลี่ย	**4.43**	**ดี**
ประเมิน 4 มาตรฐานแรก	**4.44**	
สรุปการประเมิน	**รับรอง**	

2) ผลการตัดสินระดับกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

3) จุดแข็ง/นวัตกรรม/การปฏิบัติที่ดี

1. มีการศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการ จึงทำให้สามารถพัฒนาบัณฑิตสู่สังคมที่มีคุณภาพดีมากตรงตามความต้องการของนายจ้าง
2. มีโครงการบริการวิชาการแก่สังคมที่หลากหลาย และมีบุคลากร เครื่องมือ และสถานที่เพียบพร้อม
3. มีจำนวนกิจกรรมจำนวนมาก (202 กิจกรรม) และค่าใช้จ่ายสูง (1.12 % ของงบดำเนินการ) ในการสนับสนุนงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
4. มีหลักสูตรที่เสริมเอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเช่น หลักสูตรวิศวกรรมชีวการแพทย์
5. คณาจารย์ให้ความอบอุ่นและช่วยเหลือนักศึกษาอยู่เสมอ

4) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. ควรเร่งพิจารณาเปิดหลักสูตรปริญญาเอก
2. ควรทบทวนหากลยุทธการรับนักศึกษาใหม่ให้มีคุณภาพสูงมากขึ้น และปรับปรุงคุณภาพบัณฑิตให้สามารถเทียบเคียงกับระดับนานาชาติ
3. ควรปรับปรุงระบบและกลไกสนับสนุนการทำวิจัยให้มากขึ้น เช่น นโยบายทิศทางงานวิจัย แผนงาน งบสนับสนุน และการจดสิทธิบัตรงานวิจัย เป็นต้น
4. ควรกำหนดนโยบายพัฒนาสารสนเทศ (IT) ของคณะให้ชัดเจนขึ้น
5. ควรปรับปรุงระบบบริหารบุคคลระหว่างข้าราชการ และพนักงานมหาวิทยาลัยให้มีความสอดคล้องกัน รวมทั้งเพิ่มโครงการพัฒนาบุคลากรสาย ข และ ค ให้มากขึ้นและสร้างสรรค์บรรยากาศการทำงาน และประสานงานที่ดีของคณาจารย์จากภาคต่างๆ
6. ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้ได้รับตำแหน่งทางวิชาการให้มากขึ้น และสูงขึ้นด้วย (ปีการศึกษา 2548 มีศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ตำแหน่งละ หนึ่ง คน)
7. ควรปรับปรุงสภาพทางกายภาพให้ดีขึ้น เช่น น้ำท่วมขังบางแห่ง บรรยากาศที่นั่งพักนักศึกษา และควรมีห้องอาหารของคณะตนเอง
8. ควรทบทวนเป้าหมายประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในในระดับที่สูงขึ้น เช่น มุ่งสู่นวัตกรรม (Innovation) และแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

3.2.4 กลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์

ประกอบด้วย วิทยาลัยการจัดการ

1) สรุปผลการประเมินจำแนกตามรายมาตรฐาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.6 สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน	ค่าคะแนนรายมาตรฐาน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	4.25	ดี
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	2.75	พอใช้
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	4.36	ดี
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.00	ดี
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	5.00	ดีมาก
ค่าคะแนนโดยเฉลี่ย	**4.14**	**ดี**
ประเมิน 4 มาตรฐานแรก	**3.95**	
สรุปการประเมิน	**รับรอง**	

2) ผลการตัดสินระดับกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) จำนวน 6 มาตรฐาน และในระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน (2.51-3.50)

3) จุดแข็ง/นวัตกรรม/การปฏิบัติที่ดี

1. กลุ่มสาขาสามารถบริการวิชาการให้แก่มหาวิทยาลัยตามคำขอ และสามารถจัดบริการให้แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างจริงจัง

2. กลุ่มสาขาได้ปลูกฝังค่านิยมของคณาจารย์ในการมีส่วนร่วมในขั้นตอนหลักๆ ของการจัดการเรียนการสอน ทั้งยังสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการเรียนการสอนของคณาจารย์ให้กลายเป็นฐานที่เข้มแข็งของกลุ่มสาขาที่จะทำให้เสริมสร้างความเข้มแข็งเชิงคุณภาพได้อย่างชัดเจน

3. การจัดการเรียนการสอนแบบ Problem-based โดยมีขนาดของชั้นไม่เกิน 25 คน และอาจารย์ในแต่ละกลุ่มได้มีการประสานและหารือแนวทางการสอนบนฐานของ courseware ที่มีอยู่ ทำให้แน่ใจว่าการเรียนการสอนจะอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน

4. ระบบการจ้างบุคลากรจากภายนอกให้เข้าเป็นอาจารย์บางเวลา แต่สอนอยู่ที่วิทยาลัยอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ทั้งยังมีการเน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนเตรียมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ซึ่งน่าจะเป็นรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดีให้กับคณะฯและสถาบันอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต้องอาศัยบุคคลภายนอกมาช่วยสอน เพื่อรักษามาตรฐานของการเรียนการสอนในระดับเดียวกับที่มหาวิทยาลัยต้องการเป็นอย่างน้อย

4) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. กลุ่มสาขาควรกำหนดแผนการวิจัยระยะสั้นและยาวให้ชัดเจนที่สอดคล้องกับทิศทาง คุณสมบัติ คุณวุฒิ และความสนใจของคณาจารย์ รวมทั้งการส่งเสริมการร่วมมือทำวิจัยระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ โดยมีอาจารย์ที่มีประสบการณ์สูงเป็นผู้ชี้แนะ (mentor)

2. กลุ่มสาขานี้กำลังเริ่มความพยายามที่จะเชื่อมโยงฐานคิดด้านศาสนาในการจัดการเรียนการสอน หากได้เป็นพันธมิตรอย่างจริงจังกับศูนย์คุณธรรมฯ ที่มีสำนักงานอยู่ในอาคารเดียวกัน ผนวกเข้ากับแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่จะสร้างภาวะผู้นำของนักศึกษาให้ประกอบธุรกิจโดยมีสำนึกของความรับผิดชอบต่อสังคม จะทำให้หลักสูตรมีความโดดเด่น และยังจะเป็นตัวอย่างของกลุ่มสาขาอื่น ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยอาจจะพิจารณาใช้ประโยชน์โดยบูรณาการประสบการณ์เชิงธุรกิจกับศาสตร์และศิลป์ที่มีอยู่ในวิทยาลัยศาสนศึกษาให้เป็นวิชาพื้นฐานแก่นักศึกษา และอาจมาปรับใช้เป็นการพัฒนาบุคลากรและคณาจารย์พร้อมๆ กันไป

3. ในภาพรวมของมหาวิทยาลัย กลุ่มสาขามีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการเรียนการสอนและการจ้างอาจารย์จากภายนอกมาพัฒนาการบริหารจัดการในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะให้มีคุณภาพมากขึ้น มหาวิทยาลัยอาจจะพิจารณาเชื่อมโยงแนวปฏิบัติดังกล่าวให้แก่สถาบันนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ศึกษา/กลั่นกรองประสบการณ์ของแนวปฏิบัติที่ดีให้เป็นรูปธรรม นอกจากนี้อาจจะพิจารณาแนวการจัดวิชาการบริหารจัดการในหมวดศึกษาทั่วไป ให้เป็นหนึ่งในวิชาบังคับ/ บังคับเลือก เพื่อให้นักศึกษามีพื้นฐานในเรื่องนี้เพื่อพัฒนาตนและวิชาชีพต่อไป

3.2.5 กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์

ประกอบด้วย วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

1) สรุปผลการประเมินจำแนกตามรายมาตรฐาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.7 สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์

มาตรฐาน	ค่าคะแนน รายมาตรฐาน	ผล การประเมิน
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	1.70	ควรปรับปรุง
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	4.50	ดี
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	3.73	ดี
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	3.67	ดี
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	5.00	ดีมาก
ค่าคะแนนโดยเฉลี่ย	**3.89**	**ดี**
ประเมิน 4 มาตรฐานแรก	**3.75**	
สรุปการประเมิน	**รับรอง**	

2) ผลการตัดสินระดับกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) จำนวน 6 มาตรฐาน และในระดับควรปรับปรุง 1 มาตรฐาน (1.51-2.50)

3) จุดแข็ง/นวัตกรรม/การปฏิบัติที่ดี

1. กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์ เป็นตัวอย่างที่ดีของการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการจัดทรัพยากรทางการศึกษา รวมทั้งการบริการวิชาการที่มีประสิทธิภาพ แม้มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนเชิงงบประมาณค่อนข้างสูงอย่างต่อเนื่อง กลุ่มสาขาเองก็ยังสามารถจัดหางบเสริมได้ ทำให้มีสถานที่ อุปกรณ์ เพียงพอ และทันสมัย

2. การเปิดสอนหลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี เป็นการสร้างความเชี่ยวชาญด้านดนตรีให้พร้อมก่อนจะศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เกิดความเชื่อมโยงชัดเจนระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา ทั้งยังทำให้ผู้เรียนในระดับปริญญาตรีไม่ต้องมาเสียเวลาปูพื้นฐานเพิ่มมาก และสามารถได้ประโยชน์จากวิชาหมวดศึกษาทั่วไปในด้านอื่นๆ ได้เต็มที่

3. แนวคิดการสร้างคนเพื่อสร้างงาน สอดคล้องกับธรรมชาติของงานดนตรี ซึ่งเป็นงานสร้างสรรค์และยังเปิดช่องทางใหม่ๆ ให้บัณฑิตได้มีโอกาสเข้าสู่ภาคงานบริการวิชาชีพที่มีมูลค่าเพิ่มในระดับสูงอย่างมีศักดิ์ศรีและมีเกียรติต่อประเทศ น่าจะเป็นรูปแบบการพัฒนางานบริการให้กับวิชาชีพอื่นๆ และพัฒนาวิธีคิดให้กับผู้เรียนสาขาต่างๆ ให้คิดรอบและสร้างสรรค์มากขึ้น

4. กลุ่มสาขาสามารถก้าวสู่ระดับที่ภูมิภาค/นานาชาติให้การยอมรับได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งดูจากการที่ได้จัดตั้งวงดนตรีอาชีพที่มีศักยภาพสูงจนได้รับการเชิญ/ รองรับการจ้างงานในระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการได้รับรางวัลต่างๆ ของนักศึกษา

4) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. แม้ว่ากลุ่มสาขาจะได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพ แต่ยังมีความจำเป็นที่ต้องเน้นเรื่องการวางแผนอัตรากำลังคน สัดส่วนผู้สอนต่อผู้เรียน คุณวุฒิ และประสบการณ์ของคณาจารย์ในแต่ละระดับ

2. จำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้มีการวิจัยที่กระจายอย่างทั่วถึง และพิจารณาความสมดุลของภาระงานสอนและงานวิจัยพร้อมๆ กันไปด้วย ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างองค์ความรู้แล้ว ยังจะส่งเสริมให้คณาจารย์ได้มีโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่องด้วย

3. ควรพิจารณาการวางแผนการวิจัยระยะสั้น กลาง และยาวให้ชัดเจน เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมการทำวิจัยให้เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของวิทยาลัย เสริมสร้างคุณภาพเชิงวิชาการและการเข้าสู่ตำแหน่งของคณาจารย์ รวมทั้งรองรับการจัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะในระดับปริญญาเอก และการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการ

4. ฐานทางการแพทย์/วิทยาศาสตร์สุขภาพของมหาวิทยาลัยมหิดล สามารถได้รับการเติมเต็มจากการเพิ่มความมีสุนทรีย์ทางดนตรีให้แก่ผู้เรียนทุกสาขา กลุ่มสาขานี้จึงควรมีบทบาทนำในการบูรณาการดนตรีในวิชาการศึกษาทั่วไปให้แก่ผู้เรียนทั่วทั้งมหาวิทยาลัย และพัฒนาความมีสุนทรีย์ของนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากร

5. แม้จะมีความพยายามอย่างยิ่งในการสืบสานดนตรีไทยให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ทั้งการจัดการเรียนการสอนอย่างยืดหยุ่น การพัฒนาครูดนตรีในการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดูแล และขอเรียนรู้จากครูดนตรีอาวุโส แต่ยังมีความจำกัดในระดับมหภาคของประเทศในด้านผู้ชำนาญการทั้งทางดนตรี และการผลิตเครื่องดนตรี รวมทั้งการขาดความร่วมมือในการส่งเสริมดนตรีไทยอย่างมีเอกภาพ มหาวิทยาลัยอาจจะเป็นผู้กระตุ้น และผลักดันให้เกิดการสืบสานดนตรีไทยร่วมกับหน่วยงานหลักของประเทศ ซึ่งนอกจากจะสนับสนุนและส่งเสริมดนตรีไทยซึ่งเป็นมรดกของชาติอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและครบวงจรแล้ว ยังเป็นจุดเด่นที่จะเชิดหน้าชูตามหาวิทยาลัยในระดับนานาชาติได้อีกด้วย

5) อื่น ๆ

5.1 แม้กลุ่มสาขานี้จะผ่านการรับรองโดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่เมื่อพิจารณาผลงานด้านการวิจัยจากเอกสารที่นำเสนอแล้ว คณะกรรมการประเมินฯ ยังเห็นว่า น่าจะต้องมีการสร้างความเข้าใจให้ตรงกันในเรื่องนี้เป็นพิเศษ โดยโครงการวิจัยที่จัดทำ จะต้องระบุถึงวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน บทบาทของผู้ร่วมโครงการที่จะทำให้งานวิจัยนั้นๆ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งการกระจายตัวของผู้จัดทำวิจัย ซึ่งจะสร้างโอกาสให้คณาจารย์มีตำแหน่งวิชาการที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องพร้อมๆ กันไป

5.2 ยังมีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษในเรื่องคุณวุฒิของคณาจารย์ในแต่ละระดับ โดยเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

3.2.6 กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ประกอบด้วย คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว วิทยาลัยราชสุดา วิทยาลัยศาสนศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ และบัณฑิตวิทยาลัย (ในส่วนของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิทธิมนุษยชน (นานาชาติ) และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการเสพติด)

1) สรุปผลการประเมินจำแนกตามรายมาตรฐาน ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3.8 สรุปผลการประเมินกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มาตรฐาน	ค่าคะแนนรายมาตรฐาน	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต	4.00	ดี
มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์	3.35	พอใช้
มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ	4.50	ดี
มาตรฐานที่ 4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	5.00	ดีมาก
มาตรฐานที่ 5 ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร	3.82	ดี
มาตรฐานที่ 6 ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.11	ดี
มาตรฐานที่ 7 ด้านระบบการประกันคุณภาพ	5.00	ดีมาก
ค่าคะแนนโดยเฉลี่ย	**4.10**	**ดี**
ประเมิน 4 มาตรฐานแรก	**3.97**	
สรุปการประเมิน	**รับรอง**	

2) ผลการตัดสินระดับกลุ่มสาขาวิชา กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) จำนวน 6 มาตรฐาน และในระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน (2.51-3.50)

3) จุดแข็ง/นวัตกรรม/การปฏิบัติที่ดี

1. กลุ่มสาขานี้มีศักยภาพที่สามารถเอื้อต่อการพัฒนาวิชาภายใต้หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปได้ในหลายด้าน ทั้งวิชาที่มหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการ 7 หน่วยกิต และวิชาเลือกอื่นๆ ที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีความรู้และทักษะพื้นฐานที่แข็งแกร่งเกินกว่าการเรียนในสาขาเฉพาะของตน เนื่องจาก กลุ่มนี้เน้นการศึกษาวิจัยและมีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย จึงน่าจะสามารถนำเสนอและสอดแทรกการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในเรื่องพัฒนาการของมนุษย์ การดำรงชีวิตที่ต้องเชื่อมโยงกับกลุ่มคน/สังคมต่างกลุ่ม ต่างวัย บนฐานของความเข้าใจและฐานคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งน่าจะส่งผลให้นักศึกษาและบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อโลกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน และพร้อมจะปรับเปลี่ยนวิชาชีพได้โดยไม่ยาก

2. การรวมกลุ่มสาขา ทำให้ผู้บริหารและคณาจารย์สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทิศทางการดำเนินงานของกันและกัน ทำให้มองเห็นลู่ทางที่สามารถร่วมมือรวมทั้งบูรณาการความรู้และประสบการณ์ที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการได้ดีขึ้นในอนาคต

3. มีความพยายามที่จะใช้และผสมผสานศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร อันเป็นการเชื่อมโยงการใช้ความเข้มแข็งของรากฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพมาพัฒนาเป็นจุดเด่นของมหาวิทยาลัย เช่น หลักสูตรของสถาบันแห่งชาติเพื่อพัฒนาเด็กและครอบครัว เป็นต้น

4. คณะและสถาบันในกลุ่มสาขา มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมร่วมกับชุมชน/สังคมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในหลายด้านโดยเฉพาะสุขภาวะ การพัฒนาชีวิตและสังคม โดยมีคนเป็นศูนย์กลาง

5. วิทยาลัยนานาชาติมีวิธีการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่กระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนาต่อเนื่อง โดยวิธีการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญด้านหนึ่งของการบริหารจัดการของวิทยาลัย และมีการผูกโยงกับการให้รางวัล ทำให้เกิดแรงจูงใจเพิ่มขึ้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเกิดการดำเนินงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในระดับวิทยาลัย จึงอาจพิจารณาแนวปฏิบัตินี้ไปใช้กับคณะและสถาบัน ทั้งในกลุ่มสาขาและระหว่างกลุ่มสาขา

4) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. กลุ่มสาขาอาจจะพิจารณาวางแผนการศึกษาวิจัยของกลุ่มให้ชัดเจน เพื่อลดปัญหาการกระจุกตัวของกลุ่มผู้สนใจดำเนินงานวิจัย ทั้งนี้ อาจต้องคำนึงถึง ธรรมชาติของศาสตร์ ความสนใจและความถนัดของคณาจารย์ประกอบกันไป เพื่อให้เกิดความสมดุลในแต่ละบริบท

2. ควรพิจารณาพัฒนาแผนพัฒนาบุคลากรของกลุ่มสาขา เพื่อให้เตรียมรองรับการเกษียณของคณาจารย์ในบางคณะ เช่นคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ซึ่งจะมีผู้ที่จะเกษียณภายใน 10 ปีจำนวนมาก แผนการพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรรุ่นหนุ่มสาวที่อาจต้องเป็นผู้รับภาระต่อจากคณาจารย์รุ่นอาวุโส ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงช่องว่างของอายุ แต่เป็นช่วงห่างของประสบการณ์ที่ฝังลึกและเครือข่ายที่คณาจารย์อาวุโสมีอยู่ จึงอาจต้องนำระบบการจัดการความรู้ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีของคณะแพทยศาสตร์มาใช้ในการผ่องถ่ายความรู้และประสบการณ์ของคณาจารย์อาวุโส เพื่อสร้างคณาจารย์รุ่นหนุ่มสาวให้พร้อมรับความท้าทายที่จะเกิดขึ้น

3. แม้ว่ากลุ่มสาขานี้ จะมีสถิติการสนับสนุนบุคลากรสายสนับสนุนที่สูงกว่าในระดับมหาวิทยาลัย แต่อาจจำเป็นต้องพิจารณาพัฒนาคุณภาพในอีกระดับ โดยทบทวนว่า แนวทางที่ใช้การสนับสนุนนั้นได้ส่งผลให้บุคลากรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับทิศทางของกลุ่มสาขา และมหาวิทยาลัยเพียงไร อย่างไร รวมทั้งการวางระบบการให้ความดีความชอบ และ career path ที่สอดคล้องกับการพัฒนาบุคลากรทั้งระบบอย่างไร

4. บทสรุปและข้อเสนอแนะในการพัฒนา

4.1 บทสรุป

4.1.1 ข้อมูลของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดลเริ่มต้นจากโรงศิริราชแพทยากร เริ่มรับนักศึกษาแพทย์ครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2433 ต่อมาได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบของส่วนราชการของกระทรวงการสาธารณสุข และพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบการกระทรวงการสาธารณสุข ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 16 เล่มที่ 59 วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2485 จึงเป็นวันแรกเริ่มดำเนินการของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งนับเป็นมหาวิทยาลัยแรกที่เป็นต้นแบบต่อมาของประเทศไทยในการจัดสร้างมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชา

ในวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พระอัพภันตราพาธ-พิศาล เป็นอธิบดีกรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และเป็นผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ต่อมาในวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2486 รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พุทธศักราช 2486 ทำให้เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์ และมีพระราชบัญญัติรองรับ พ.ศ. 2507 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานนาม “มหิดล” เป็นชื่อของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ใน ปี พ.ศ. 2512 จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้ง “มหาวิทยาลัยมหิดล” โดยมหาวิทยาลัยมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องเป็นต้นมา

ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมหิดลมีหน่วยงานในระดับคณะ จำนวน 39 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1 สำนักงานอธิการบดี (10 กอง 1 สำนัก 1 งาน) 16 คณะ 8 สถาบัน 6 วิทยาลัย 3 สำนัก 2 ศูนย์ และ 3 วิทยาเขตในส่วนภูมิภาค (กาญจนบุรี นครสวรรค์ อำนาจเจริญ) นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล ยังมีสถาบันสมทบอีก 20 แห่ง

มหาวิทยาลัยมีหลายพื้นที่ ประกอบด้วย พื้นที่เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พื้นที่เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร พื้นที่ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พื้นที่ตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่ตำบลบึงเสนาท อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ พื้นที่ตำบลสร้างนกทา อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ และหน่วยงานที่ตั้งนอกเขตพื้นที่ตามที่กล่าวข้างต้น คือ วิทยาลัยการจัดการ ตั้งอยู่อาคารมิว ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

ในปีการศึกษา 2548 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2548) มีบุคลากรทั้งหมด 23,841 คน บุคลากรประเภทอาจารย์ จำนวนทั้งสิ้น 3,088 คน โดยเป็น ข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย สาย ก จำนวน 2,291 คน พนักงานมหาวิทยาลัย (วิชาการ) จำนวน 775 คน และอาจารย์ที่มีสัญญาจ้าง (ตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไป) จำนวน 22 คน บุคลากรประเภทอื่นๆ นอกจากประเภทอาจารย์อีก จำนวน 20,753 คน โดยเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย 6,339 คน (สาย ข จำนวน 3,263 คน และ สาย ค จำนวน 3,076 คน) พนักงานมหาวิทยาลัย 5,579 คน (พนักงานเงินอุดหนุน 1,564 คน และ

พนักงานเงินรายได้ 4,015 คน) พนักงานของหน่วยงาน 365 คน พนักงานเงินทุนวิจัย 325 คน ลูกจ้างประจำ 5,499 คน ลูกจ้างชั่วคราว 2,646 คน

ในปีงบประมาณ 2548 ณ 30 กันยายน 2548 มหาวิทยาลัยได้รับจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 17,111,495,956 บาท (รวมเงินงบกลางรายการเลื่อนขั้น เลื่อนอันดับ และเงินปรับวุฒิข้าราชการจากกรมบัญชีกลางที่ได้รับโอนเงินมาในปีงบประมาณ 2548) จำแนกเป็น งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2548 จำนวน 5,883,308,056 บาท งบประมาณเงินรายได้ จำนวน 11,228,187,900 บาท (ไม่รวมเงินรายได้กองทุนกิจการนักศึกษาจำนวน 55,278,400 บาท)

ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรการศึกษาที่เปิดสอน ทั้งสิ้น จำนวน 541 หลักสูตร เป็นหลักสูตรภาษาไทย จำนวน 412 หลักสูตร และหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 129 หลักสูตร

ในปีการศึกษา 2548 มหาวิทยาลัยมหิดลมีนักศึกษาเข้าใหม่ 8,131 คน นักศึกษาทั้งหมด จำนวน 23,505 คน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 6,066 คน จำแนกตามระดับการศึกษา ทั้งนี้ในจำนวนนักศึกษาเหล่านี้ มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาต่างชาติจาก 42 ประเทศ รวม 542 คน จำแนกเป็น ระดับปริญญาตรี จำนวน 207 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 273 คน ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 28 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 34 คน

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังมีนักศึกษาในสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น 6,354 คน จำแนกเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 6,226 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต จำนวน 128 คน

ในการประเมินคุณภาพภายนอกประจำปีการศึกษา 2548 สมศ.กำหนดให้มีการประเมินเป็น 2 ระดับ คือระดับสถาบัน และกลุ่มสาขาวิชา มหาวิทยาลัยจัดกลุ่มสาขาวิชาเป็น 6 กลุ่มสาขาวิชา คือ

1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
2. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ
3. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์
4. กลุ่มสาขาวิชาบริหาร พาณิชยศาสตร์ การบัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์
5. กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์
6. กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โดยมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย (กลุ่มที่ 1) มีการกระจายน้ำหนักของมาตรฐานใน 4 พันธกิจหลัก คือ 35 – 35 – 20 – 10

4.1.2 การดำเนินงานของคณะผู้ประเมินภายนอก

คณะผู้ประเมินภายนอกประชุมเพื่อวางแผนการประเมิน วันที่ 15 สิงหาคม 2549 โดยศึกษาเอกสารที่มหาวิทยาลัยส่งมา แบ่งกลุ่มผู้ประเมินภายนอกตามความเชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มสาขาวิชาอย่างน้อย 2 คน และวางแผนตรวจเยี่ยม 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 วันที่ 29 กันยายน 2549 เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การประเมินภายนอก สัมภาษณ์กรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร และนักศึกษา ช่วงที่ 2

เดือนตุลาคม 2549 เพื่อตรวจเยี่ยมตามกลุ่มสาขาวิชา จากนั้นนำเสนอผลการประเมินด้วยวาจาในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2549

4.1.3 ผลการประเมินระดับกลุ่มสาขาวิชา

ผลการประเมินตาม 7 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่ สมศ. กำหนด ปรากฏคะแนนผลการประเมินตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 คะแนนผลการประเมินมหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2548 จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา และรายมาตรฐาน

กลุ่มสาขาวิชา	มาตรฐานที่				ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน 1-4	มาตรฐานที่			ค่าเฉลี่ยมาตรฐาน 1-7	ผลการประเมิน
	1	2	3	4		5	6	7		
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	4.25	4.30	5.00	4.50	4.44	4.36	4.33	5.00	4.49	รับรองมาตรฐาน
วิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ	3.92	4.70	5.00	4.50	4.47	4.18	4.67	5.00	4.52	รับรองมาตรฐาน
วิศวกรรมศาสตร์	4.75	3.65	5.00	5.00	4.44	4.18	4.56	4.50	4.43	รับรองมาตรฐาน
บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์	4.25	2.75	5.00	5.00	3.95	4.36	4.00	5.00	4.14	รับรองมาตรฐาน
ศิลปกรรม วิจิตรศิลป์และประยุกต์ศิลป์	5.00	1.70	4.50	5.00	3.75	3.73	3.67	5.00	3.89	รับรองมาตรฐาน
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	4.00	3.35	4.50	5.00	3.97	3.82	4.11	5.00	4.10	รับรองมาตรฐาน
ระดับมหาวิทยาลัย	**4.08**	**4.60**	**5.00**	**4.50**	**4.49**	**4.46**	**4.33**	**5.00**	**4.53**	**รับรองมาตรฐาน**

1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะกายภาพบำบัดและวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวประยุกต์ สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน และวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันอณูชีววิทยาและพันธุศาสตร์ สถาบันวิจัยโภชนาการ และสถาบันนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

3) กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) ทั้ง 7 มาตรฐาน

4) กลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจ พาณิชยศาสตร์ บัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วย วิทยาลัยการจัดการ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) จำนวน 6 มาตรฐาน และในระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน (2.51-3.50)

5) กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และประยุกต์ศิลป์ ประกอบด้วย วิทยาลัยดุริยางค-ศิลป์ มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) จำนวน 6 มาตรฐาน และในระดับควรปรับปรุง 1 มาตรฐาน (1.51-2.50)

6) กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบด้วย คณะสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว วิทยาลัยราชสุดา วิทยาลัยศาสนศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ และบัณฑิตวิทยาลัย (ในส่วนของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิทธิมนุษยชน (นานาชาติ) และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการเสพติด) มีผลการประเมินคุณภาพ **รับรองมาตรฐาน** โดยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก ในระดับดีขึ้นไป (3.51-5.00) จำนวน 6 มาตรฐาน และในระดับพอใช้ 1 มาตรฐาน (2.51-3.50)

4.1.4 ผลการประเมินระดับสถาบัน

แนวทางที่ 1 พบว่า มหาวิทยาลัยมหิดลได้คะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักมาตรฐานที่ 1-7 เท่ากับ 4.53 ซึ่งอยู่ใน**ระดับดีมาก** คะแนนเฉลี่ยรายมาตรฐานทั้ง 7 มาตรฐานล้วนอยู่ในระดับดีขึ้นไป มหาวิทยาลัยจึง**ได้รับการรับรองมาตรฐาน สมศ.** ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยมีคะแนนเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักใน 4 มาตรฐานแรกเท่ากับ 4.49 ซึ่งอยู่ใน**ระดับดี**

แนวทางที่ 2 พบว่า มหาวิทยาลัยมหิดลมีผลการประเมินคุณภาพของกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 6 กลุ่มสาขาวิชา **ได้รับการรับรองมาตรฐาน สมศ.**

4.2 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

4.2.1 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. ภาพรวม

1.1 คณะผู้ประเมินมีความยินดีที่เห็นว่ามหาวิทยาลัยมหิดลยังคงแสดงให้เห็นความก้าวหน้าที่น่าชื่นชมอยู่อย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน และได้จัดทำรายงานการประเมินตนเองที่พยายามแสดงถึงการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ และความร่วมมือระหว่างกลุ่มที่ชัดเจนขึ้นจากการประเมินภายนอกรอบที่ผ่านมา

1.2 คณะผู้ประเมินสังเกตว่า คณะวิชาและสถาบันต่างๆ มีพัฒนาการทางวิชาการในทิศทางซึ่งเป็นเอกลักษณ์มากขึ้น อย่างไรก็ดี หากสามารถขยายให้มีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานและสถาบันอื่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น จะเป็นการเสริมให้ความก้าวหน้าเหล่านี้มีผลกระทบกว้างขวางกว่าเดิม

1.3 มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาทบทวนการกำหนดเป้าหมายของแผนประจำปีให้มีความท้าทายและสะท้อนกับศักยภาพและพัฒนาการของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ อาจไม่จำเป็นที่เป้าหมายต้องเท่ากันทุกหน่วยงาน

1.4 มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นหน่วยงานแห่งชาติ เช่นวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เป็นต้น ได้หลายแห่งหากจะพิจารณารับเป็นแกนนำโดยหาแนวร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีจุดหมายร่วมกัน จะทำให้หน่วยงานแห่งชาติเหล่านี้ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ของประเทศโดยสมบูรณ์

2. จุดเด่นของการคงไว้ซึ่งฐานด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ

พันธกิจหลักของกลุ่มสาขาส่วนใหญ่ ซึ่งรวมถึงกลุ่มสาขาที่เกี่ยวกับด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ยังคงรักษาทิศทางในการใช้ฐานคิดและการพัฒนาที่มุ่งเน้นวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสุขภาวะ แม้จะมิได้กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จนอาจถือว่าเป็นวัฒนธรรมองค์กรแล้ว

3. การวิจัย

3.1 มหาวิทยาลัยมหิดลมีข้อได้เปรียบในด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพเป็นจำนวนมาก และสามารถสร้างสมดุลของภาระงานด้านการผลิตบัณฑิตและงานวิจัย ทำให้สามารถผลิตงานวิจัย และมีผลงานก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้มหาวิทยาลัยมีผลงานเด่นของอาจารย์นักวิจัย และนักศึกษาที่ได้รับรางวัลจากผลงานวิจัยและผลงานวิชาการในระดับชาติและนานาชาติเป็นจำนวนมาก

3.2 การที่มหาวิทยาลัยมีวัฒนธรรมของการทำวิจัยที่ฝังรากลึก อีกทั้งมีกลไกในการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอย่างดียิ่ง ทำให้ผลงานวิจัยได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลถึงความสามารถของมหาวิทยาลัยที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยได้อย่างเต็มรูปแบบในอนาคต

3.3 การที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติเกินกว่า 100% (151.28%) แสดงถึงผลสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ/นานาชาติ อย่างไรก็ดี ควรเสริมความแข็งแกร่งในทุกกลุ่มสาขาวิชาเพื่อให้สามารถเปิดหลักสูตรระดับปริญญาเอกได้

3.4 แม้ว่ามหาวิทยาลัยมหิดลยังคงให้ความอิสระของแต่ละสถาบันอย่างเต็มที่ที่จะพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถนัดและประสงค์แต่ก็มีความจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดแผนและแนวทางร่วมกันให้ชัดเจนรวมทั้งต้องกำหนดลำดับความสำคัญ เพื่อความเป็นเอกภาพของมหาวิทยาลัย

3.5 มหาวิทยาลัยมีผลงานวิจัยและคณาจารย์ที่มีความโดดเด่นในระดับสากล หากมหาวิทยาลัยพิจารณาเพิ่มนโยบายและกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยก็จะเป็นที่รู้จักและยอมรับในระดับนานาชาติเพิ่มมากขึ้น

4. หลักสูตร/การเรียนการสอน

4.1 มีความพยายามที่จะบูรณาการระหว่างศาสตร์ ด้วยการประสานสาระวิชาการและสุนทรีย์จากศาสตร์ต่างๆ ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาพัฒนางานวิจัยและบูรณาการเข้าสู่การเรียนการสอน

4.2 มหาวิทยาลัยควรจะพิจารณากำหนดนิยามของมหาวิทยาลัยในเรื่องหลักสูตรนานาชาติและสื่อสารให้ชัดเจนและทั่วถึง เพื่อสร้างแนวปฏิบัติบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ตรงกัน โดยมีแกนหลักร่วมกันที่จะสามารถเรียกได้ว่าเป็นหลักสูตรนานาชาติที่เป็นที่ยอมรับในสากล ทั้งนี้ อาจจะมีรูปแบบที่หลากหลายซึ่งตอบสนองความต้องการของแต่ละกลุ่มสาขา

นอกจากนี้ เนื่องจากในหลายคณะที่มีประสบการณ์ในการจัดหลักสูตรนานาชาติและการจัดกิจกรรมสนับสนุนความเป็นสากล เช่น คณะวิทยาศาสตร์ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน และวิทยาลัยนานาชาติ เป็นต้น มหาวิทยาลัยอาจจะสังเคราะห์และสกัดแนวปฏิบัติที่ดีจากกลุ่มสาขาตั้งแต่เรื่องคู่มือสำหรับนักศึกษานานาชาติ และการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมนานาชาติที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางความคิดและวัฒนธรรมให้แก่นักศึกษา/ คณาจารย์ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรที่จะให้บริการที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเลือกและการสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืนกับสถาบันพันธมิตร จะทำให้ย่นระยะเวลาในการเรียนรู้ ทั้งยังทำให้มีเอกสารหลักที่ใช้ร่วมกันได้ และสนับสนุนการสร้างความเข้าใจความสำคัญของความหลากหลายที่จะส่งผลต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดีต่อๆ ไป

4.3 มหาวิทยาลัยควรพิจารณากำหนด นโยบาย แผน และการกำกับดูแลในการจัดสรรทรัพยากรที่ชัดเจนในระดับวิทยาเขตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารทรัพยากรของมหาวิทยาลัย

5. การพัฒนา/การมีส่วนร่วมของบุคลากร/ประชาคม

5.1 บุคลากรของมหาวิทยาลัย มีวัฒนธรรมความกตัญญูกตเวทีต่อคณาจารย์อาวุโสที่สืบทอดมาเป็นเวลานาน ทำให้มีโอกาสนำประสบการณ์ ชื่อเสียง การได้รับความยอมรับในระดับสากลและภูมิปัญญาของคณาจารย์อาวุโสมาส่งเสริมพัฒนากิจการต่างๆ ขององค์กรได้อย่างต่อเนื่องในหลายกลุ่มวิชา โดยเฉพาะคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

5.2 มหาวิทยาลัยมีความพยายามริเริ่มกิจกรรมเพื่อสร้างสุนทรีย์และสมาธิให้นักศึกษา และบุคลากรได้มีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมด้านศิลปะ และดนตรี ยิ่งไปกว่านั้น มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษา บุคลากร และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและริเริ่มกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

5.3 คณะผู้บริหารได้จัดให้มีการประชุมสัญจรของผู้บริหารไปยังวิทยาเขตต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์และเครือข่าย ตลอดจนได้จัดให้มีการสื่อสารหลายช่องทาง อย่างไรก็ตาม หากมีการขยายผลไปยังกลุ่มบุคลากรทุกระดับจะทำให้การประสานงานเป็นไปได้อย่างราบรื่นยิ่งขึ้น

5.4 มหาวิทยาลัยควรพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนในภาพรวมของมหาวิทยาลัย โดยอาจระบุวิธีการที่รองรับการเกษียณของคณาจารย์ในบางกลุ่มสาขา แนวทางการสนับสนุนสำหรับกลุ่มสาขาที่มีคณาจารย์รุ่นหนุ่มสาวค่อนข้างมาก รวมถึงแนวทางการจัดการความรู้ที่จะนำประสบการณ์และเครือข่ายของคณาจารย์อาวุโสมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ และพันธกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อนึ่ง การเพิ่มโอกาสของบุคลากร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนงานของมหาวิทยาลัยน่าจะเป็นทางเลือกที่มีคุณค่าต่อมหาวิทยาลัย

5.5 มหาวิทยาลัยสมควรพิจารณาจัดสวัสดิการและการพัฒนาบุคลากรในส่วนที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยและข้าราชการให้มีความสมดุลยิ่งขึ้น

6. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

6.1 สำนักคอมพิวเตอร์พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง มีระบบ MIS ที่มีความก้าวหน้าจนเกิดประโยชน์อย่างมากต่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม นอกจากนั้นยังมีนวัตกรรมหลายประการที่เกิดประโยชน์ต่อการบริหารของมหาวิทยาลัยและการสื่อสารระหว่างวิทยาเขตต่างๆ

6.2 มหาวิทยาลัยควรพิจารณากำหนดแผนงานรวมในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยที่วางระบบการใช้งานภาพรวมซึ่งสามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังคงความอิสระให้แต่ละคณะและกลุ่มสาขาสามารถนำไปพิจารณาปรับระบบฐานข้อมูลตามธรรมชาติและความต้องการของศาสตร์ต่างๆ

7. บริการสนับสนุน

7.1 มหาวิทยาลัยจัดให้มีศูนย์ประยุกต์และบริการวิชาการที่ทำหน้าที่นำผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และสิ่งประดิษฐ์ของมหาวิทยาลัยมาเพิ่มคุณค่าทางพาณิชย์ให้มากขึ้น เช่น การจดสิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะสนับสนุนให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ยังเป็นวิธีที่จะนำรายได้สู่มหาวิทยาลัยที่เสริมความโดดเด่นด้านวิชาการได้เป็นอย่างดี

7.2 มหาวิทยาลัยจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่ให้บริการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างไร้ขีดจำกัด (24 ชั่วโมง) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่มหาวิทยาลัยน่าจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

7.3 มหาวิทยาลัยจัดให้มีสถาบันนวัตกรรมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดำเนินการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้จากนักศึกษาในหลากหลายสาขาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการในลักษณะของนวัตกรรมความรู้ใหม่ๆ อย่างไรก็ตามหากได้รับการสนับสนุนปัจจัยในด้านต่างๆ ก็จะเพิ่มศักยภาพความโดดเด่นให้กับสถาบันฯ นี้อย่างมาก

8. อื่น ๆ

มหาวิทยาลัยมีการดำเนินงานในโครงการหลักด้านการวิจัยเครือข่ายการวิจัยบูรณาการลุ่มน้ำท่าจีน-แม่กลองที่เป็นลักษณะสหวิชาการ มีความต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าเครือข่ายการวิจัยจะมีความยั่งยืน

4.2.2 นวัตกรรม/ การปฏิบัติที่ดี

1. มหาวิทยาลัยมีแนวคิดในการสนับสนุนระบบการจัดการความรู้ โดยมีโครงการนำร่องที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และถ้านำมาขยายผลให้ครอบคลุมทั่วถึง จะเป็นพลังการทำงานร่วมกันมากขึ้น จะทำให้เกิดโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือในการทำวิจัยเรื่อง cross-cutting issues ได้คล่องตัวยิ่งขึ้น

2. ความสามารถของผู้บริหารในการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรเพื่อแสวงหา และสร้างความได้เปรียบในการใช้โอกาสจากสังคมภายนอก

3. กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องที่จริงจังและโดดเด่น เช่น

3.1 การสานความต่อเนื่องในการบริหารจัดการของผู้นำระดับสูงในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลที่ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยยังคงความต่อเนื่องมาตลอดถึงแม้จะมีการเปลี่ยนชุดผู้บริหารหลายครั้ง มีผลให้มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในเกือบทุกด้านโดยเฉพาะด้านแพทยศาสตร์ศึกษาจนเป็นแบบอย่างให้กับคณะวิชาต่าง ๆของมหาวิทยาลัยมหิดลเอง และมหาวิทยาลัยอื่นๆ

3.2 การพัฒนาระบบงานวิจัยที่ครบวงจรของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ทั้งด้านวิชาการ กิจกรรมสนับสนุน และงบประมาณ บนฐานของข้อมูลที่ครอบคลุมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งปริมาณ คุณภาพ และกลุ่มอายุ

3.3 การคงไว้ซึ่งความเชี่ยวชาญของโรคเขตร้อนที่เป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาค/นานาชาติของคณะเวชศาสตร์เขตร้อน

นอกจากนั้น มีการปรับปรุงคุณภาพของการบริการด้านสุขภาพเป็นอย่างมากในคณะแพทยศาสตร์ และในคณะที่ให้บริการในด้านนี้เป็นแบบอย่างของการปรับเปลี่ยนยุคของการให้บริการที่สมควรได้ใช้เป็นแบบอย่าง

4. การพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถด้านภาษาอังกฤษของกลุ่มสาขาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยนานาชาติ มีวิธีการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนที่กระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนาต่อเนื่อง โดยนอกจากสนับสนุนให้เรียนแล้วยังผูกโยงกับการให้รางวัล ทำให้เกิดแรงจูงใจเพิ่มขึ้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและเกิดการดำเนินงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงอาจจะพิจารณาแนวปฏิบัตินี้ไปใช้กับคณะและสถาบัน ทั้งในกลุ่มสาขาและระหว่างกลุ่มสาขา

5. การจัดการเรียนการสอนแบบ Problem-based ของกลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจฯ ที่ให้มีขนาดของชั้นไม่เกิน 25 คน และอาจารย์ในแต่ละกลุ่มได้มีการประสานและหารือแนวทางการสอน บนฐานของ courseware ที่มีอยู่ ทำให้แน่ใจว่า การเรียนการสอนจะอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่น่าจะนำมาใช้ขยายผลได้

6. ระบบการจ้างบุคลากรจากภายนอกของกลุ่มสาขาวิชาบริหารธุรกิจฯ ที่ให้มาเป็นอาจารย์บางเวลา แต่มีข้อผูกพันให้สอนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนเตรียมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ น่าจะเป็นรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดีให้กับกลุ่มสาขาอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต้องอาศัยบุคคลภายนอกมาช่วยสอน เพื่อรักษามาตรฐานของการเรียนการสอนในระดับเดียวกันทั่วทั้งมหาวิทยาลัย

7. มีความริเริ่มในการร่วมกันจัดทำโครงการการจัดการเรียนการสอนวิชาทั่วไป เพื่อนำมาใช้กับหลักสูตรส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย

8. ใช้ความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างต้นแบบโรงเรียนสำหรับพัฒนาความสามารถของนักเรียนทางด้านวิทยาศาสตร์ (โรงเรียนมหิดลฯ) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้รับรูปแบบไปใช้ขยายผลเป็นโรงเรียนจุฬาภรณ์ฯ และการพัฒนาเด็กที่มีความสามารถด้านดนตรี นับว่าเป็นนวัตกรรมที่สร้างบนฐานของความเชี่ยวชาญที่จะเอื้อต่อการพัฒนาความเข้มแข็งของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการสร้างความผูกพันให้นักเรียนได้รู้จักและสนใจที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศด้วย

9. มีความโดดเด่นในการผสมผสานภูมิปัญญาไทย และวิทยาการสมัยใหม่มาจัดทำให้มีคุณภาพ โดยใช้กระบวนทางวิทยาศาสตร์มาปรับหลักสูตรโรงเรียนแพทย์อายุรเวทให้เป็นหลักสูตรแพทย์แผนไทยประยุกต์ระดับอุดมศึกษา สมควรเป็นต้นแบบในการพัฒนาให้เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย

4.2.3 ข้อเสนอแนะเร่งด่วน

1. ควรจะพัฒนาแผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของกลุ่มสาขาวิชา และหน่วยงานต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และการแบ่งปันข้อมูลที่ทันต่อความต้องการได้อย่างทั่วถึง

2. ควรมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงระบบในการบริหารจัดการองค์กรและการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มหาวิทยาลัยเติบโตต่อเนื่องอย่างยั่งยืน (แม้จะมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูง หรือปรับเปลี่ยนคณะผู้บริหาร)

ภาคผนวก

ผ1. ระบบการประกันคุณภาพภายใน

ผ2. รายชื่อคณะผู้ประเมินภายนอก

ผ3. ตารางการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินภายนอก

ผ4. ข้อมูลพื้นฐานระดับสถาบัน

ผ5. คะแนนและผลประเมินรายตัวบ่งชี้และรายมาตรฐานระดับสถาบัน